Cena 3 złote

Dziś 6 stron

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr 281 | Częstochowa, sobota 30 listopada 1946 r. | Rok II.

Nowa Jugosławia

(p) Nowa Jugosławia obchodzi dzisiaj swoje święto.

Przypomnijmy sobie owe dni pełne napięcia i zdenerwowania, gdy okupacja Polski przez najeźdźców hitlerowskich trwała dopiero półtora roku.

W owe dni marcowe pewnego pięknego dnia docierający do nas „Völkischer Beobachter" i „Schlesische Tageszeitung" przyniosły całokolumnowe artykuły ozdobione zdjęciami Dalmacji i Krainy, z których to artykułów dowiedzieliśmy się ku naszej rozpaczy, że Jugosławia stanęła po stronie „osi". Nie zdążyliśmy jeszcze otępieć do tego stopnia, by wiadomość tę przyjąć ze stoickim spokojem. Przeciwnie — zrozumieliśmy, że bez walki, że bez wysiłku Niemcy zapanują na Bałkanach. Było to 25. marca 1941 r.

Nie przetrawiliśmy jeszcze tej ponurej wiadomości do głębi, gdy już w dwa dni później, bo 27. marca raptownie zmienia się ton prasy niemieckiej i z nastroju pełnego uznania i pochlebstw dla rządu jugosłowiańskiego wpadają gazety niemieckie. w ton plugawych wyzwisk i urągań.

Cóż tak nagle zadecydowało, że niemcy wpadli z jednej ostateczności w drugą?

Od kilku lat, bo od 1935 roku głównym motorem polityki jugosłowiańskiej był Stojadinowicz rzecznik podporządkowania się niemcom. Jego uczniowie i kontynuotorzy jego myśli podpisali 25 marca akt przystąpienia do „osi", a tymczasem dwa dni później naród jugosłowiański obala rządy duumviratu Cwetkowicz-Maczek na ulicach Belgradu odbywają się żywiołowe manifestacje przeciwko wydawaniu kraju w ręce Hitlera, a przeciwnie domagające się oporu i walki o niepodległość.

Było to 27 marca 1941 r. Tego dnia narodziła się nowa Jugosławia.

I w momencie, gdy linia sukcesów Hitlera szła ustawicznie w górę, gdy nic jeszcze nie zwiastowało jego sromotnej klęski. — naród jugosłowiański ośmiela się wymierzyć faszyzmowi policzek i to nie tylko faszyzmowi wewnątrz własnego kraju, ale na całym świecie.

W tym samym czasie sztab armii niemieckiej daje rozkaz przygotowania napaści na Jugosławię

Po obaleniu rządu Cwetkowicza i Maczka powstaje nowy rząd w Jugosławii, który jest wyrazicielem dążeń narodu, domagającego się od lat współpracy z ZSRR. Rząd ten podpisuje 5 kwietnia 1941 roku pakt przyjaźni ze Związkiem Radzieckim.

Było to wyzwanie rzucone całej potędze III Rzeszy. Nic przeto dziwnego, że 6 kwietnia 1941 roku do Jugosławii wtargnęli niemcy.

Wkrótce potem oficjalne dowództwo jugosłowiańskie zmuszone było kapitulować.

Przykład Jugosławii podziałał jednak mimo tej klęski krzepiąco na wszystkie narody okupowane.

Potem przyszedł pewien okres ciszy. Ale okres ten nie trwa długo. Wkrótce świat cały dowiaduje się o legendarnym człowieku. który z niesłychanym męstwem zbiera narody Jugosławii do nowej walki. do walki partyzanckiej. Dowiadujemy się o Józefie Broz-Tito.

Wnet potem walka partyzancka przekształca się w regularne działania wojskowe na większą skalę. I to nie tylko działania na froncie walki z najeźdźcą, ale z wrogami, którzy wyszli z własnego narodu. Wyzwoleńcza armia jugosłowiańska toczy boje nie tylko z niemcami, ale ze zdrajcami serbskimi pod wodzą Nedicza, ze zdrajcami chorwackimi pod wodzą Pavelicza i słoweńskimi Rupnika.

Mimo to walka wyzwoleńcza narodu jugosłowiańskiego rosła i potężniała. Wojska Józefa Broz-Tito wiążą przeciętnie ponad 30 dywizji faszystowskich. Dzięki istnieniu na półwyspie Bałkańskim jego armii Niemcy nie mogą uczynić z Bałkanów bazy wypadowej przeciwko Bliskiemu Wschodowi i wschodniej części basenu Morza Śródziemnego, ani w czasie rozstrzygających bojów pod El Allmein, ani w czasie walk pod Stalingradem.

Analogiczna sytuacja istniała w momencie desantu aliantów we Włoszech.

Wreszcie w ostatnim etapie wojny armia jugosłowiańska utworzyła strategiczny front, łączący się z III Frontem Ukraińskim i frontem sojuszniczym we Włoszech, by w decydującej rozgrywce okrążyć i rozbić na Bałkanach całą niemiecką grupę wojskową, t. zw. grupę E.

Czemu jugosłowiański ruch wyzwoleńczy zawdzięcza swoją siłę? Bezspornie najważniejszym czynnikiem było szerokie poparcie, jakiego udzielały mu wszystkie warstwy narodu.

I te masy, które stały za ruchem wyzwoleńczym utworzyły po zakończeniu wojny potężny Front Ludowy. On to w powszechnym głosowaniu ludowym uzyskał poparcie ponad 90 proc. wyborców i on to 29 listopada 1945 roku uroczyście proklamował utworzenie w Jugosławii republiki, której święto dzisiaj przypada.

I w momencie święta narodowego bratniego narodu jugosłowiańskiego warto przypomnieć, że z narodem tym łączy nas pakt przyjaźni i wzajemnej pomocy. Łączy nas poza tym wspólny interes utrzymania na świecie pokoju i takiego stanu rzeczy, któryby nigdy nie pozwolił niemcom i ich wspólnikom na rozpętanie nowej wojny światowej. Wspólnie zależy nam na utrzymaniu współpracy międzynarodowej i kontynuowaniu polityki przyjaźni z ZSRR i powszechnej przyjaźni słowiańskiej.

W czasie wojny rozwinęła się sympatia polsko-jugosłowiańska oparta na wspólnej płaszczyźnie walki z okupantem, dziś sympatia ta przerodziła się w przyjaźń, która pomoże wzajemnie do utrzymania siły naszych państw.

Układ o współpracy między P.P.S. i P.P.R.

WARSZAWA (PAP) — **Dnia 28 listopada 1946 r. podpisana została przez Polską Partię Robotniczą i Polską Partię Socjalistyczną umowa następującej treści:**

1. **Wychodząc z założenia, że utrwalenie niepodległości odrodzonej Rzeczypospolitej, zabezpieczenie nienaruszalności jej granic, zapewnienie jej wszechstronnego rozwoju, utrwalenie dotychczasowych osiągnięć politycznych, społecznych i gospodarczych i ugruntowanie demokracji ludowej oraz dalsze podniesienie stopy życiowej mas pracujących w mieście i na wsi, że zwalczenie szkodnictwa, wszelkich przestępstw i całkowite złamanie reakcji i faszyzmu wymaga jedności działania i współpracy całej klasy robotniczej — obie partie robotnicze — Polska Partia Robotnicza i Polska Partia Socjalistyczna — uznają za konieczne zacieśnienie współpracy i solidarne działanie we wszystkich dziedzinach życia społecznego i państwowego.**

2. **Obie partie, jako samodzielne, niezależne i równorzędne organizmy polityczne, szanować będą wzajemnie swą strukturę organizacyjną, nawiązując we wszystkich ogniwach jak najściślejszą współpracę i współdziałanie.** Obie partie uzgadniać będą stanowisko wobec ważnych zagadnień politycznych i gospodarczych przed publicznym sformułowaniem. Obie partie wychowywać będą swych członków w duchu jedności klasy robotniczej i uświadamiać ich o doniosłości roli jedności frontu, podstawowej gwarancji utrwalenia zwycięstwa mas pracujących i demokracji.

3. **Stojąc na gruncie dotychczasowego dorobku i doświadczeń w budowie państwa demokracji ludowej, obie partie zwalczać będą w swych szeregach wszelkie próby powrotu do przezwyciężonych już koncepcji politycznych, sprzecznych z zasadami jednolitego frontu.**

Obie partie wysuwają na czoło swych zadań politycznych usunięcie głównych przeszkód w budowie jednolitego frontu, podejmą bezkompromisową walkę z wpływami antysowieckiej i reakcyjnej WRN-owskiej ideologii sekciarstwa, szkodnictwa i niezrozumienia zasad jednolitego frontu. Obie partie walczyć będą wszelkimi środkami aż do usuwania z partii tych, którzy działać będą na szkodę jednolitego frontu klasy robotniczej i utrudniać współpracę obydwu partyj.

4. Obie partie wytężą wszystkie siły dla likwidacji band faszystowskiego podziemia. Całą siłą poprą akcję organów bezpieczeństwa, zmierzającą do pełnego przywrócenia spokoju i praworządności. Obie partie prowadzić będą walkę przeciw wszystkim przejawom reakcji, godzącym w polityczne i gospodarcze założenia demokracji ludowej. Obie partie konsekwentnie zwalczać będą PSL, które stoczyło się do roli legalnej nadbudówki reakcyjnego podziemia. Obie partie sprzyjać będą procesowi odchodzenia istotnych demokratów od PSL.

5. **Obie partie prowadzić będą walkę o zmobilizowanie klasy robotniczej do dalszych wysiłków na froncie odbudowy, do podniesienia wydajności pracy, realizacji planu 3-letniego, który jest warunkiem podniesienia stopy życiowej mas pracujących. Obie partie uzgodnią zasady rządowej polityki ekonomicznej, mającej na celu osiągnięcie w możliwie najszybszym czasie odbudowy gospodarstwa narodowego. Obie partie stoją na stanowisku bezwzględnej walki o utrzymanie wartości złotego.**

6. W celu realizacji współpracy, ideowego zbliżenia pomiędzy członkami, kierownictwo zaleca wszystkim organizacjom odbywanie wspólnych zebrań i posiedzeń, organizowanie wspólnych wystąpień i imprez o charakterze politycznym i kulturalnym, wspólnych konferencyj aktywów partyjnych, wspólnych dyskusyj ideowych itd. Nie hamując własnej akcji wychowawczej obie partie organizują wspólne kursy polityczne i szkoły partyjne dla członków obydwu partyj. Szczegóły formy współpracy ustalone zostaną wspólnie przez kierownictwo obydwu partyj. **Obie partie zmierzają poprzez coraz ściślejszą współpracę i ideowe zbliżenie do osiągnięcia całkowitej jedności organizacji partyj robotniczych.**

7. Obie partie uznają konieczność bliskiej współpracy i ideowego zbliżenia organizacyj młodzieżowych i zobowiązują się skłonić OM TUR i ZWM do zawarcia odpowiedniego porozumienia.

8. Obie partie, kierując się wytycznymi Manifestu PKWN, dążyć będą do współdziałania z ruchem ludowych i realizacji sojuszu robotniczo-chłopskiego. **Obie partie dążyć będą do zwycięstwa bloku demokratycznego w nadchodzących wyborach. Zwycięstwo to wzmocni władzę obozu demokratycznego, pozwoli znacznie usprawnić aparat państwowy i skuteczność jego zarządzeń, skonsoliduje społeczeństwo na gruncie dokonanych reform i pozwoli masom pracującym na ich podstawie budować siłę Polski i dobrobyt jej obywateli.**

Za Centralny Komitet Wykonawczy Polskiej Partii Socjalistycznej — Józef Cyrankiewicz.

Za Komitet Centralny PPR — Władysław Gomułka-Wiesław.

Osiągnięto porozumienie w sprawie Triestu

NOWY JORK (PAP) — Zamiast zapowiedzianego ściśle poufnego zebrania Rady Ministrów Spraw Zagranicznych Wielkiej Czwórki odbyło się w środę wieczór posiedzenie Rady Ministrów Spraw Zagranicznych. Na posiedzeniu, które rozpoczęło się prawie z 2-godzinnym opóźnieniem, gdyż min. Mołotow brał udział w dyskusji komisji politycznej ONZ, **uzgodniono wszystkie zagadnienia, dotyczące zagadnień gospodarczych wolnego obszaru Triestu.** W sprawie wycofania wojsk postanowiono, iż gubernator wolnego obszaru Triestu zadecyduje w 3 miesiące po objęciu urzędowania, czy warunki bezpieczeństwa pozwalają na wycofanie sił zbrojnych. Po ratyfikacji traktatu pozostanie na obszarze Triestu 5.000 żołnierzy amerykańskich, 5.000 brytyjskich i tyleż jugosłowiańskich. O ile gubernator uzna, że obecność wojsk okupacyjnych jest konieczna dla utrzymania spokoju, termin wycofania będzie odłożony. Siły zbrojne wszystkich 3-ch państw Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Jugosławii opuszczą terytorium Triestu jednocześnie. W 4 miesiące po objęciu władzy przez gubernatora, który winien być wyznaczony przez Radę Bezpieczeństwa przed ratyfikacją traktatu pokojowego, zostaną przeprowadzone wybory w porozumieniu z rządem tymczasowym wolnego obszaru Triestu. Rząd tymczasowy będzie mianowany przez gubernatora w porozumieniu z rządem Jugosławii i Włoch. Na stanowiska w rządzie będą powołani obywatele Triestu. Aż do czasu przybycia gubernatora władzę na wolnym obszarze Triestu sprawować będzie zarząd wojskowy.

Repatriacja Polaków z Francji

PARYŻ. — Dnia 28 listopada o godz. 12 rano została podpisana w siedzibie francuskiego ministerstwa spraw zagran. na Quai d'Orsay umowa francusko-polska dotycząca repatriacji Polaków, przebywających we Francji, a pragnących powrócić do kraju.

Umowę podpisali: w imieniu Francji Schneider, w imieniu Polski ambasador Skrzeszewski.

Wojna domowa w Grecji

LODNYN (PAP) — **Agencja Reutera donosi z Aten, że w walkach przeciwko powstańcom, którzy opanowali znaczne obszary w zachodniej Macedonii, użyto lotnictwa. Oddziały powstańcze zajęte były w ciągu ostatnich dni oczyszczaniem wąwozu pomiędzy górą Paikos i górą Vermion od wojsk rządowych, w celu przypuszczenia ataku na pozycje górskie, zajmowane przez oddziały rządowe oraz uzyskania panowania nad Wardarem, otwierającym drogę do Salonik.**

W nocy z wtorku na środę powstańcy zaatakowali 2 wioski, leżące pomiędzy Edessą i Vanitea w zachodniej Macedonii, gdzie zabito 1 oficera greckiego i 10 żandarmów.

Komunikat oficjalny, wydany w nocy z środy na czwartek stwierdza, że od środy po południu toczy się bitwa pomiędzy jednostkami 15 brygady greckiej i oddziałem powstańczym, złożonym z około 500 ludzi. W górach Grouza-Purgou wojsko greckie atakuje wioskę Livadia, gdzie znajduje się kwatera główna powstańców.

W ciągu walk, trwających od 3-ch dni i zakończonych w środę, powstańcy stracili 62 zabitych.

*

ATENY (SAP) — **Minister spraw wojskowych Dragumis dokonał inspekcji garnizonów w Veria i Edessa.**

W północnej Grecji w dalszym ciągu trwają rozruchy. W okolicy Florina 300 partyzantów zaatakowało wieś Nympheon. Przybyły posiłki żandarmerii. W okolicy Edessa miały miejsce starcia żandarmerii z partyzantami.

W miejscowości Gaumenitsa żandarmeria atakuje licznych partyzantów. W okolicy Volo partyzanci uprowadzili 10-ciu zakładników.

Na górze Tsena partyzanci podłożyli dynamit pod elektrownię i zaatakowali posterunek żandarmerii.

Komitety Obywatelskie a wybory

Sprawa wyborów jest zagadnieniem nie tyle tej czy innej partii politycznej — lecz zagadnieniem interesującym bezpośrednio każdego obywatela.

Dlatego też zagadnieniem wyborów nie mogą żyć praktycznie tylko stronnictwa polityczne — lecz wszyscy obywatele bez względu na przynależność partyjną.

Batalia wyborcza jest tym czynnikiem, który zadecyduje nie tylko o losach mas ludowych w Polsce — lecz o losach samej Polski. O jej niepodległości i niezależności.

Zachowanie niepodległości jest możliwe tylko wtedy, gdy cały naród ma możność decydowania o sobie — to znaczy — gdy nie jest narodem rządzonym przez klikę międzynarodowych bogaczy.

Niezależność — jest tylko wtedy możliwa, gdy wąskie grupy i grupki malkontentów oraz opozycjonistów nie są zdolne narzucić narodowi „protekcji" mocarstw.

A taką chęć poddania Polski pod kuratelę mocodawców opozycji — widzimy w działaniu wszystkich grupek, które nie chcą iść do wyborów w jednym demokratycznym bloku.

Krzycząc o suwerenności, która jest faktem bezsprzecznym — opozycja chętnie widziałaby w Polsce „greckie wybory", robione pod batutą angielskich lordów i amerykańskich królów stali, węgla, czy nafty.

Nic to, że protektorzy opozycji wyciągają bezczelnie rękę po Ziemie Odzyskane. Nic to, że protektorzy udzielają na swych ziemiach gościny wrogom Polski Ludowej i tolerują andersowskie wylęgarnie zbrodni.

Cóż to szkodzi, że protektorzy opozycji są wrogami demokracji, upaństwowienia przemysłu, reformy rolnej?

To przecież nic nie szkodzi. Opozycja nie dba przecież o interesy mas ludowych, o interesy narodu. Dba o swoje egoistyczne cele.

I dlatego krzycząc głośno o suwerenności — pragnęłaby nie dopuścić narodu polskiego do niezależnego wypowiedzenia się w dniu 19 stycznia 1947 roku.

Opozycja legalna i podziemna służąca interesom klas antyludowych — widzi w wyborach klęskę wszystkich sił wstecznictwa. Wie ona, że w dniu wyborów naród polski ugruntuje swą nową rzeczywistość, że dzień ten stanie się wielkim zwycięstwem Polski Ludowej.

Czy wobec tego opozycja może popierać demokratyczny blok wyborczy? Czy może się przyczyniać do klęski sił antydemokratycznych? — Jasne, że nie.

Jednak jest jasne i to, że społeczeństwo polskie tolerując wraz z Rządem opozycję legalną — nie może zapominać o tym, że wszelkie wystąpienia antydemokratyczne są wystąpieniami — antypaństwowymi.

Jesteśmy państwem demokratycznym, państwem bez obszarników i wielkich kapitalistów. Chcemy takim pozostać i mamy do tego prawo. Mamy także prawo bronienia tego państwa przed próbami wywrotowych elementów zmierzających do podkopania ustroju.

Społeczeństwo polskie dziś — tak jak zawsze w chwilach przełomowych — musi uchwycić w swe ręce inicjatywę walki z wszelkimi zamachami na niezależność narodową i władzę ludu.

Rząd Jedności Narodowej i obóz demokratyczny chciał uniknąć ostrej walki wyborczej. Chciał, aby wszystkie stronnictwa szły zgodnie do urn wyborczych w jednym demokratycznym bloku. Przecież nie czas na rozbijanie jedności narodowej. Przecież rozbicie jedności narodowej nie może wyjść na korzyść narodu. Innego zdania są ci — którzy wiedzą, że jedność narodu jest nie na rękę wrogom narodu.

I dlatego kampania wyborcza będzie walką z przeciwnikami ludowładztwa, walką — narzuconą narodowi przez siły wstecznictwa i zdrady narodowej. Jak w każdej walce, tak i w tej — czynnikiem decydującym o zwycięstwie będzie świadomość obywatelska i wspólna troska obywateli o stuprocentowe zwycięstwo demokracji.

Konieczne więc jest zorganizowanie Obywatelskich Komitetów Wyborczych, których zadaniem byłaby szeroka akcja uświadamiająca i zabezpieczająca społeczeństwo przed dezorientacją szerzoną sztucznie przez agentów międzynarodowej reakcji.

Za losy wyborów, za przyszłość Polski Ludowej nie powinny być odpowiedzialne tylko demokratyczne stronnictwa polityczne.

Każdy obywatel, któremu nie jest obojętna przyszłość Polski, każdy uczciwy patriota winien pamiętać — że walka wyborcza — jest walką o Polskę sprawiedliwości społecznej — o Polskę ludową.

Jeśli nie jest wrogiem takiej Polski — nie może stać obojętnie i czekać na wynik wyborów.

Jeśli jest bezpartyjnym, a jako taki nie bierze udziału w pracach tego czy innego stronnictwa demokratycznego — winien być członkiem Obywatelskiego Komitetu Wyborczego.

Obywatelskie Komitety — mają dopomóc Blokowi Demokratycznemu do zmobilizowania wszystkich zdrowych sił narodu do walki o ugruntowanie demokracji, odbudowę gospodarczą i zabezpieczenie kraju przed zakusami z zewnątrz.

Komitety Obywatelskie mają za zadanie zorientować społeczeństwo w sytuacji, zabezpieczyć przed rozkładem wprowadzanym celowo przez wrogie siły, oraz zwalczać każdy przejaw wrogiej propagandy. Jak zawsze w chwilach przełomowych — tak i dziś czynnik obywatelski ma do spełnienia wielką rolę decydującą o losach Polski.

Od pracy w Komitetach Obywatelskich nie może się uchylić nikt — kto nie jest wrogiem własnego narodu.

Każdy robotnik, chłop, inteligent pracujący — każdy kogo od śmierci z rąk hitlerowskich oprawców wyratował demokratyczny oręż sił ludowych — winien stanąć w jednym szeregu z obozem demokratycznym.

Pójdziemy do urn wyborczych utrwalić zwycięstwo mas pracujących — pamiętając o tym, że kto przeciw nam — ten wrogiem Polski ludowej.

Roman Grzywnowicz.

Za naszą i Waszą wolność

W ciągu piętnastu lat istnienia Królestwa Polskiego, utworzonego, jak wiemy, na Kongresie Wiedeńskim w r. 1815, stale, rok po roku, rząd carski ograniczał swobody obywatelskie i uchylał gwarancje, jakie zapewniała Konstytucja, obowiązująca w Królestwie. Ta polityka była nad wyraz przykra dla pokolenia, które w młodości żyło echem haseł Wielkiej Rewolucji Francuskiej i które w orłach napoleońskich widziało symbol wolności narodu i człowieka, nie zaś oznakę tyranii i jedynowładztwa. — Ucisk caratu wywołał kontrakcję, która wyraziła się w założeniu już w r. 1821 Towarzystwa Patriotycznego, kierowanego w okresie początkowym przez W. Łukasińskiego. To Towarzystwo postawiło sobie za cel walkę o niepodległość i demokrację w oparciu o szerokie masy narodu.

Polscy patrioci porozumiewali się z rosyjskimi organizatorami ideologicznie pokrewnych Towarzystw, jak Bestużew, Rylejew, Murawiew-Apostoł i inni. Została zawarta umowa, której jeden z punktów brzmiał:

„Towarzystwa Rosyjskie i Polskie, działając i nadal samodzielnie, tworzą wspólny sojusz. Towarzystwo Rosyjskie, uznając prawo Polski do niepodległości, liczy na pomoc i współpracę Towarzystwa Polskiego."

To były podwaliny, na których budowano ruch oporu: „Za naszą i Waszą wolność". Wybuch powstania nastąpił 30 listopada 1830 roku.

Płomienny zryw podchorążych, rzuconych w wir walki przez Wysockiego, bohaterstwo zawsze ofiarnej ludności Warszawy: rzemieślników, robotników i młodzieży cechowej już w pierwszych dniach powstania zostało zaprzepaszczone, albowiem grupy demokratyczno-niepodległościowe nie potrafiły ująć akcji w swe ręce, lecz pozwoliły na to, że władzę, która leżała na ulicy, uchwycił z powrotem dawny rząd Królestwa Polskiego.

Jakżeż mogli przewodzić powstaniu ci, którzy go nie chcieli? Jakżeż mogli walczyć z caratem ludzie pokroju ks. Czartoryskiego, który długie lata spędził na dworze carskim? Jakżeż mieli walczyć wodzowie, którzy myśleli o tym, jakby sytuację jak najszybciej załagodzić?

Dozwolono, by entuzjazm, który ogarnął społeczeństwo, wypalił się sam przez się. Rozkazem, skierowanym do chłopów, by nie porzucali pracy, powstrzymano masowy ruch włościaństwa, — chcącego uczestniczyć w walce.

Rząd posłał posłów do caratu dla rozpoczęcia układów, ale Mikołaj I rokować nie chciał i czynił przygotowania do zdławienia powstania.

Na próżno patrioci polscy pragnęli rozszerzyć ruch aż do podstaw i wciągnąć masy włościańskie, wołali o reformy społeczne, a przede wszystkim o zniesienie pańszczyzny. Egoistyczni posłowie unicestwili dzieło reform i woleli oddać Polskę na pastwę caratu, niż ziemią swą podzielić się ze swymi rodakami-chłopami.

Długie miesiące obracano na dyskusje, obrady, polemiki, na swary, — wówczas, kiedy żołnierz polski staczał bohaterskie walki, kiedy zwyciężał przeważające siły wroga i krwi swej nie szczędził na piaskach Ostrołęki i w Olszynce Grochowskiej. Nie zawiódł szary żołnierz, wiarus napoleoński czy młodzik, co wielką armię widział jako dziecko. Nie zawiódł bohaterski lud Warszawy, nie zawiedść mógłby chłop polski, gdyby do niego chciano się zbliżyć. Ostatecznie powstanie upadło. Ale nie upadła na duchu ta część społeczeństwa polskiego, która, wyznając ideologię demokratyczną, wypisała na swych sztandarach hasło: „Za naszą i Waszą wolność". Za nasze i Wasze prawo wolnego człowieka do wolnego życia.

S. Folfasiński.

W kilku wierszach

Paryż. — Jak oświadczył podsekretarz stanu we francuskim ministerstwie pracy Patinaud, Francja potrzebowałaby 200.000 robotników dla usunięcia gruzów, a 1.400.000 robotników dla odbudowy kraju. Robotnicy ci musieliby pracować całe 15 lat.

Paryż. — W kilku kinach paryskich wyświetlają właśnie nowy film amerykański reżyserii Johna Farrew'a p. t. „Banda Hitlera". Film obrazuje drogę Hitlera do władzy, występują w nim również Himmler, Hess, Goering i Goebbels. Rolę Hitlera gra nieznany dotąd aktor Robert Watson.

Bielefeld — Część brytyjskich wojsk okupacyjnych zastąpiona została przez nową dywizję belgijską, która będzie okupować południową i wschodnią część Zagłębia Ruhry i Nadrenii. Belgijskie wojska w Niemczech będą pozostawały pod głównym dowództwem brytyjskiego gubernatora wojskowego.

Obecnie omawia się również udział wojsk duńskich w okupacji Niemiec.

Wiedeń. — Do Austrii przybył pierwszy transport jeńców austriackich z Egiptu w liczbie 600 osób, a wkrótce przybędzie dalszych 900. Jeszcze przed upływem tego roku do Austrii ma powrócić 6.300 jeńców ze Środkowego Wschodu.

Monachium. — Przed sądem niemieckim rozpocznie się wkrótce proces przeciw 48 Niemcom, lekarzom, sanitariuszom i personelowi zakładów dla obłąkanych, w których przez śmiertelne zastrzyki zamordowano 10 — 40 tys. umysłowo chorych.

Frankfurt. — W amerykańskiej strefie okupacyjnej nadwyżka kobiet nad mężczyznami wynosi 1.575.883.

Czy rząd USA wprowadzi antyrobotnicze ustawy?

WASZYNGTON (PAP). — W związku z procesem, wytoczonym przywódcy strajkujących górników Lewisowi, opinia publiczna w Stanach Zjednoczonych wykazuje wielkie zainteresowanie projektami ustawodawczymi, wniesionymi do Kongresu, które znajdą się na porządku dziennym sesji nowego Kongresu w styczniu. Projekt ustawy został określony przez jednego z postępowych republikaninów, senatora Balla, jako za bardzo reakcyjny i nieliberalny. Należy się jednak spodziewać uchwalenia szeregu ustaw, zmierzających do podważenia wpływów związków zawodowych na życie gospodarcze kraju.

Parlament i senat amerykański, o większości republikańskiej, będą starały się wprowadzić w życie ustawę, przyjętą na ostatniej sesji obydwóch Izb, wobec której założył veto prezydent Truman. Ustawa domaga się odroczenia strajków przez związki zawodowe, aby urząd arbitrażowy mógł usiłować załagodzić spór. Ustawa czyni związki zawodowe odpowiedzialne za straty za zerwanie umowy i zawiera jeszcze szereg innych ograniczeń działalności związków. Nie ulega wątpliwości, że ustawa może przejść obecnie nawet na wypadek veta prezydenta, gdyż zaistnieje możliwość uzyskania większości 2/3 w obydwóch Izbach dla przezwyciężenia oporu prezydenta. Partia republikańska wypowiedziała się za nieuznawaniem umów pracy, które stawiają za warunek zatrudnienia należenie do związku zawodowego oraz które przyznają lepsze warunki pracy członkom związku.

Rozwój przemysłu farmaceutycznego w Polsce

WARSZAWA (PAP). — W roku 1938 produkcja preparatów farmaceutycznych wynosiła w Polsce 329.000 kg wartości 2 milionów złotych. W okresie pierwszych trzech kwartałów b. r. produkcja ta wyniosła 450.000 kg wartości 3 milionów złotych według cen z 1938 r.

Prezydent Bierut wpłacił 100.000 zł. na Daninę Narodową

(PAP) **Prezydent Krajowej Rady Narodowej Bolesław Bierut wpłacił na Daninę Narodową na zagospodarowanie Ziem Zachodnich kwotę 100.000 złotych.**

Zabójstwo konsula norweskiego w Marsylii

PARYŻ (PAP) — We wtorek wieczór dwóch nieznanych sprawców dostało się do willi konsula norweskiego w Marsylii, Marstrandera, podczas gdy konsul wraz z żoną spożywał kolację na pierwszym piętrze. Konsul, usłyszawszy hałas na parterze, zszedł na dół i usiłował ująć jednego z włamywaczy, który wydobył rewolwer i zastrzelił Marstrandera.

Policja rozpoczęła energiczne poszukiwania i zatrzymała w pobliżu Awignon 2 mężczyzn, jadących skradzioną taksówką. Rysopis aresztowanych odpowiada rysopisowi morderców, podanemu przez żonę konsula.

Starcie Żydów z Anglikami

LONDYN (PAP) — Agencja Reutera podaje szczegóły starcia pomiędzy wojskami brytyjskimi a nielegalnymi imigrantami, którzy na statku „Lechita" przybyli do portu w Haifie. W czasie tych zajść zaginął bez śladu jeden żołnierz brytyjski. Jak się zdaje, żołnierz ten uderzony 5-funtową puszką UNRRA, spadł z pokładu do morza i utonął. Według informacji nieoficjalnych, 20 żołnierzy brytyjskich odniosło rany. Korespondent Reutera widział wielu Żydów z okrwawionymi bandażami, wynoszonych na ląd i odwożonych ambulansami do szpitali. Jeden z Żydów, skacząc z pokładu Lechity" doznał ciężkich ran i zmarł. 3-ch żołnierzy brytyjskich, wrzuconych do morza przez wzburzonych imigrantów, zostało wyratowanych.

6.000 Żydów wzięło udział w demonstracji, która odbyła się we wtorek po południu w Haifie na znak protestu przeciw zakazowi dopuszczenia nielegalnych imigrantów na ląd. Demonstranci rozeszli się spokojnie, po wysłuchaniu przemówienia, w którym mówca wyraził się: „Nie przyszliśmy tutaj, aby płakać, lecz aby walczyć za naszych braci".

LONDYN (PAP) — Agencja Reutera donosi z Jerozolimy, że wysoki komisarz Palestyny Cunningham przyjął w środę delegację Żydowskiej Rady Narodowej, która domagała się, aby 3.300 uchodźców, którzy przybyli we wtorek na pokładzie statku „Lechita", umieszczono w obozach w Palestynie aż do czasu zlegalizowania ich położenia.

Rozruchy w Egipcie

LONDYN (PAP). — Agencja Reutera donosi z Kairu, iż do kwatery brytyjskich władz wojskowych rzucono bombę, która jednak nie wyrządziła wielkich szkód. W Aleksandrii miały miejsce antybrytyjskie demonstracje studenckie. Wznoszono okrzyki, skierowane przeciwko premierowi Sidky Pasza i brytyjskiemu ministrowi spraw zagranicznych Bevinowi. Policja egipska została obrzucona kamieniami. Wojskowym brytyjskim został wzbroniony wstęp do Kairu i Aleksandrii.

LONDYN (PAP). — Agencja Reutera donosi, że w poniedziałek 25 bm. w Kairze doszło do nowych masowych demonstracji. Władze egipskie zarządziły ostre pogotowie policji. Demonstranci przewrócili 2 wozy tramwajowe, kilka innych wykoleili i podpalili wielką ilość książek. Demonstranci żądali odrzucenia nowego projektu traktatu brytyjsko-egipskiego, uzgodnionego przez Bevina i Sidky Paszę w Londynie. Egipcjanie są przeświadczeni, że traktat został już zawarty i krążą nawet pogłoski o jego treści. Demonstracja zostały objęte znaczne obszary miasta. W kilku wypadkach policja użyła broni. Demonstranci obrzucili kamieniami najwspanialsze hotele w Kairze i wybili szyby w sklepach i restauracjach. Brytyjska policja wojskowa patroluje miasto. Wśród demonstrujących tłumów i policji były ofiary. Około 100 osób aresztowano. Premier egipski, który przebywał jako rekonwalescent w swej posiadłości podmiejskiej, przybył do Kairu.

Dyskusja w sprawie ujawnienia sił zbrojnych aliantów

NOWY JORK (PAP) — W komisji politycznej ONZ zakończono debatę nad wnioskiem radzieckim w sprawie ujawnienia stanu liczebnego sił zbrojnych aliantów na terytoriach obcych, jak również nad uzupełnieniami tego wniosku, dotyczącymi sił zbrojnych w obrębie granic każdego państwa.

W chwili rozpoczęcia posiedzenia wiadomo było, że delegacja amerykańska postanowiła nie popierać tej części wniosku brytyjskiego, w której była mowa o ustanowieniu specjalnego systemu weryfikacji dostarczonych danych. Rzecznik delegacji amerykańskiej wywodził, że wprowadzenie improwizowanego systemu natychmiastowej kontroli byłoby błędne. Amerykanie popierają natomiast tę część wniosku brytyjskiego, która zaleca ujawnienie nie tylko wojsk poza obrębem danego państwa, lecz i sił zbrojnych, stacjonowanych w jego granicach.

Jako pierwszy mówca zabrał głos delegat Argentyny dr Arce zapowiadając, że powstrzymą się od głosowania nad wnioskiem radzieckim. Zdaniem delegata Argentyny, sprawą istotną jest rozbrojenie. Wobec czego Zgromadzenie Generalne powinno zalecić Radzie Bezpieczeństwa przestudiowanie problemu wspólnego ograniczenia zbrojeń i w tym celu wszystkie państwa należące do ONZ powinny przedstawić dane co do ilości i jakości swych wojsk wewnątrz kraju i poza jego granicami.

Radziecki minister spraw zagranicznych Mołotow stwierdził, że tylko 2 kraje: Salvador i Argentyna wysunęła obiekcje przeciwko rozważeniu zagadnienia sił zbrojnych na terytoriach obcych. Francja, Polska, Indie, Chiny, Czechosłowacja oraz Jugosławia wypowiedziały się definitywnie za przyjęciem wniosku radzieckiego. Inne delegacje zaproponowały poprawki, lecz również przywiązują wielką wagę do tej sprawy. Co do szeregu punktów osiągnięto zasadnicze porozumienie. Można powiedzieć, że według ogólnej opinii przedłożenie tych danych przyczyni się do wykonania postanowień art. 43 Karty.

Minister Mołotow oświadczył, że delegacja radziecka nie żywi zastrzeżeń w stosunku do brytyjskiej propozycji kompromisowej, w myśl której wszyscy członkowie ONZ mieliby w dniu 1 stycznia 1947 roku dostarczyć danych o wszystkich swych wojskach i bazach za granicą i w kraju. — Mówca przedłożył dodatkową propozycję radziecką, że informacje o sile wojsk i zbrojeń w kraju winne być dostarczone Radzie Bezpieczeństwa, gdy Rada zbada propozycje w sprawie powszechnego zmniejszenia zbrojeń.

Zastanawiając się nad żądaniami delegacji USA i Wielkiej Brytanii, by informacje objęły krajowe siły zbrojne, minister Mołotow powiedział: „Już powiedziałem, że rząd radziecki uważa za rzecz istotną, by Narody Zjednoczone otrzymały pełny obraz zbrojeń członków ONZ, jednakże rząd radziecki sądzi, że kwestię tę należałoby rozważyć po zbadaniu sprawy powszechnej redukcji zbrojeń. W tym wypadku kwestia sił zbrojnych w kraju nie byłaby zapomniana, lecz przeciwnie, zostałaby całkowicie wyjaśniona. Dostarczenie takich informacyj dopomoże do wykonania tak wielkiego zadania politycznego i praktycznego, jakim jest powszechna redukcja zbrojeń.

Minister Mołotow przypomniał, że delegat brytyjski Noel Baker wyraził opinię, że pierwotny wniosek radziecki był zbyt wąski i że należało go rozszerzyć propozycją o przedstawienie stanu liczebnego sił zbrojnych, stacjonowanych w obrębie każdego kraju. Minister Mołotow podkreślił, że dane te powinny zawierać również informacje o typach zbrojeń, wobec czego należałoby poinformować Radę Bezpieczeństwa np. o broni rakietowej i atomowej. Czy tego pragną senator Connally i Noel Backer? — zapytał Mołotow.

Ponadto w wielu krajach sprawa zbrojeń nie może być wyjaśniona dopóki nie weźmiemy pod uwagę zarówno liczby wojsk pod bronią, jak i liczby baz morskich i powietrznych.

Po analizie wszystkich wniosków, które zmierzają do rozszerzenia dyskusji, minister Mołotow stwierdził, że delegacja radziecka nie sprzeciwia się w zasadzie zażądaniu od wszystkich państw pełnych informacyj w sprawie ich sił zbrojnych i zbrojeń na własnych terytoriach, jednakże zdaniem delegacji radzieckiej informacyj takich można zażądać dopiero wtedy, gdy przystąpi się do zbadania problemu powszechnej redukcji zbrojeń. — Natomiast kwestia sił zbrojnych na terytoriach obcych ma — jak podkreślił mówca — swój własny ciężar gatunkowy. Należy ją uznać za pilną. Nie można odraczać decyzji w tej kwestii do czasu rozpatrzenia bardziej skomplikowanych problemów, takich jak powszechna redukcja zbrojeń. Każdy z nas rozumie, że problem powszechnej redukcji zbrojeń wymaga długiego czasu i olbrzymich wysiłków.

Konkludując minister Mołotow sformułował następującą propozycję delegacji radzieckiej:

„Zgromadzenie Generalne uważa, że wszystkie państwa — nieczłonkowie ONZ, powinny przedstawić informacje, dotyczące ich sił zbrojnych i zbrojeń, stacjonowanych na ich własnych terytoriach. Informacje te powinny być przedłożone, gdy Rada Bezpieczeństwa zbada propozycje w sprawie generalnej redukcji zbrojeń.

Wiadomości gospodarcze

Projekt ulg podatkowych dla rzemieślników kształcących uczniów

W celu zachęcenia rzemieślników do szkolenia uczniów (terminatorów), których ilość do chwili obecnej jest niedostateczna, rozważana jest sprawa wprowadzenia ulg podatkowych dla rzemieślników, wykonywujących sumiennie ten obowiązek społeczno-zawodowy.

Przewidywane więc jest stosowanie ulgi podatkowej przy wymiarze podatku dochodowego dla tych rzemieślników, którzy wykażą, że kształcą uczniów z wynikiem dodatnim i będą posiadali odpowiednie zaświadczenia Izby Rzemieślniczej.

Światowa produkcja ropy naftowej

Według oficjalnej statystyki światowa produkcja ropy naftowej osiągnęła w 1945 roku 372 miliony ton wobec 260 milionów ton w roku 1938, wzrosła więc o przeszło 33proc. Około 70 proc. produkcji przypada na Stany Zjednoczone, około 13 proc. na Wenezuelę, a jakieś 7 proc. na Związek Radziecki. Na wszystkie inne kraje przypada 10 proc.

Eksport kawy brazylijskiej

Brazylia wyeksportowała w I półroczu r. b. z górą 7 i pół miln. worków kawy, wobec 9 miln. worków w pierwszej połowie 1938 r. Większość eksportu poszła do Stanów Zjednoczonych.

Ciekawe odkrycie w zamku Malborskim

GDAŃSK (AZ). — Studenci politechniki gdańskiej pod przewodnictwem starszego asystenta Witolda Majewskiego dokonali w zamku malborskim szeregu badań i odkryć. Eksponaty, m. in. wartościowy witraż ze zbioru kaplicy pochodzącej z 15 w. o treści zaczerpniętej z życia Chrystusa przewieziono do Gdańska Ponadto odkryto szereg maleńkich arcydzieł rzeźby gotyckiej t. zw. „dworników“ również z 15 wieku, rzeźbę Madonny średniowiecznej, ciekawy fragment ołtarza na desce, drewnianą figurę świętego, rzeźby proroków z katedry z Ulm, wszystko z 15 stulecia, medaliony z ratusza w Hanoverze z 14 w. przedstawiające królów średniowiecznych, figurę świętego Ignacego z 18 w. polichromowaną i złoconą, tablicę erekcyjną z napisem: „Michał Hacki z Bożej Opatrzności opat oliwski, komisarz pruski, oficjał gdański“ z końca 16 wieku. Najbardziej jednak interesującym odkryciem jest herb króla Zygmunta III Wazy z ostatnich lat 16 wieku, przedstawiający herb Polonii i Litwy, umieszczony w podwójnej relacji. Na środku znajduje się „Snopek“, herb Wazów. Nad znakiem Orła i Pogoni umieszczona jest korona szwedzka z perłowymi ozdobami z wysokim mostkiem wysadzanym perłami Herb ten jest podobny do herbu znajdującego się w muzeum staromiejskim w Gdańsku i do herbów ocalałych na bramie zielonej. Całość zbiorów zabytkowych Malborka uzupełniają łzawice i urny przedhistoryczne, wszystko słowiańskie, ponadto wiele zabytków polskich kościelnych z 14 wieku z Starogardu, kule działowe i kamienne moździerze, lazurowe płytki posadzkowe. Unikatem wśród płytek jest cegła rzymska „30-go legionu zwycięskiego“ z katedry w Akwizgranie.

Niemcy pod okupacją

Czy „Siegessäule“ będzie zburzona?

Berlin. — Na ostatnim posiedzeniu Sojuszniczej Rady Kontroli omawiano dalsze losy „Siegessäule“, pomnika zwycięstwa w Berlinie. Po wniosku francuskim, aby pomnik jako symbol militaryzmu zniszczyć, Rada postanowiła rozstrzygnięcie sprawy przekazać komisji koordynacyjnej.

Podwójne samobójstwo w Berlinie kapitan brytyjski i Niemka

Berlin. — W Berlinie wydarzył się wypadek podwójnego samobójstwa lub morderstwa i samobójstwa. Ofiarami zbrodni są brybrytyjski kapitan łączności F. Bovers i Niemka Agnieszka Zmuda.

Około godziny 21,45 gospodyni Zmudy usłyszała 2 strzały w jej pokoju. Gdy wbiegła do pokoju znalazła Boversa i Zmudę, leżących na kanapie. Między nimi leżał pistolet. Zmuda już nie żyła, a dający jeszcze znaki życia kpt. Bovers zmarł w parę godzin później w brytyjskim szpitalu wojskowym.

Znaleziono list samobójczy Zmudowej, wobec czego można przypuścić, że Zmudowa zastrzeliła Boversa, a potem sama popełniła samobójstwo. Zmuda pracowała w brytyjskim kasynie podoficerskim i była przyjaciółką Boversa od kilkunastu miesięcy. Była ona matką 3-letniego nieślubnego dziecka. Kpt. Bovers pozostawił dwoje dzieci, żyjących w Anglii.

*

Hamburg. — Prof. Hahn, najbardziej znany niemiecki badacz atomu, udał się do Szwecji, by odebrać światową nagrodę za odkrycia naukowe w dziedzinie chemii. Nagrodę przyznano profesorowi Hahn'owi już dawniej, jednak Hitler zabronił wybitnemu uczonemu jej przyjęcia.

Duchowni hitlerowcami

Frankfurt n/Menem. — Jak podaje amerykański zarząd wojskowy na 1944 duchownych i urzędników kościelnych w Wirtemberg Badenii 395 duchownych i 112 urzędników podlega ustawie denazyfikacyjnej. A więc więcej niż 25%. Sądy z tych 507, tylko 10 uznały za „obciążonych“, 31 za „średnioobciążonych“, 330 za „biernych członków“, 134 za „zupełnie niewinnych“.

W Ameryce

Zamieszczamy poniżej urywek reportażu z Ameryki znanego pisarza radzieckiego Ilii Erenburga.

Przeciętny Amerykanin czyta codziennie w gazetach, że inne państwa knują przeciw Stanom Zjednoczonym. „Znowu nas oszukali“ wzdycha farmer, kasjer czy właściciel apteki. I dziwi się bardzo, kiedy mu się mówi, że Ameryka zbudowała bazy wojenne w różnych częściach świata. Amerykanin dziwi się: „Dlaczego Rosja nie siedzą w Budapeszcie“? Ale uważa za zupełnie naturalne, że Amerykanie „siedzą“ we Frankfurcie, Neapolu, Okinawie, Tokio, Seuli, w Manili, Szanghaju, Numei, Islandii i na wyspach Azorskich. Przeciętny Amerykanin przespał okres narodzin imperializmu amerykańskiego i gdera z przyzwyczajenia: „Nam niczego nie trzeba, my chcemy tylko spokoju w Stanach Zjednoczonych.

*

W Ameryce wydano ogromne sumy, by uchronić od szubienicy zdrajcę Michajłowicza. Petycję o ułaskawienie go podpisali dziennikarze, zapewniający, że są „anty faszystami“.

W amerykańskich gazetach można znaleźć pochwały dla Schuschnigga, pośmiertne komplimenty dla Mussoliniego i ody na cześć generała Franco. Krętaczy z amerykańskich trustów nie obchodzą czetnicy ani falangiści, lecz przeciw swojemu narodowi gotowi są mobilizować nawet zja

Obecnie reakcja przeszła do ataku. Byłem w Ameryce podczas wielkich strajków, które wstrząsnęły krajem. Strajkowali górnicy, kolejarze. Reakcjoniści podburzali farmerów przeciw robotnikom. W 1932 r. ogłoszono wolność strajków. W 1946 r. przestraszeni reakcjoniści zlikwidowali tę wolność. Zwycięstwo republikanów w ostatnich wyborach legalizuje zwycięstwo reakcji.

Nie sądzę jednak, by to zwycięstwo było długotrwałe. Prawda, przeciętny Amerykanin nie jest dojrzały pod względem politycznym. Nie domyślał się on niczego, kiedy rządzący zmienili za jego plecami kurs polityki, myślał naiwnie, że reakcjoniści kontynuują dzieło Roosevelta. Amerykanin nie zna Europy, świat jest dla niego ograniczony dwoma oceanami. Przeciętny Amerykanin jest naiwny, uważa się za zwolennika demokracji, miłującego pokój, najbardziej postępowego, a przy tym dobrego chrześcijanina i moralistę. Zdaje mu się, że w ręku Amerykanina nawet bomba atomowa staje się oliwną gałązką. Przeciętny Amerykanin posiada jednak zdrowy rozsądek i serce. Wychowano go — nie zawsze dobrze, został zatruty rasowymi przesądami, błogosławi papierowy dolar, chociaż słyszy jak pastor w kościele potępia kult złotego cielca. Być może, że przeciętny Amerykanin jest zbyt zarozumiały, lecz nie jest złym ani głupim człowiekiem. On nie chce wojny. Obecnie Ameryka jest bogatym krajem, szczególnie w porównaniu ze zniszczoną Europą. Fabryki Detroita pracują całą parą i nie mogą wykonać zamówień. Ludzie „zapisują się“ na lodownie, na odkurzacz, na radioodbiornik. Ameryka nie poznała grozy wojny i niewygody, które wydają się nikłymi dla Europejczyka wydają się Amerykaninowi wielkimi brakami: „mało masła... zamiast befsztyka znowu kura... kolejka po najmodniejsze pończochy... nie można dostać białej koszuli, są tylko kolorowe...“.

Wrócili zdemobilizowani, szukają miejsca w życiu i przejeżdżają z jednego stanu do drugiego, zmieniają miasta i zawody. Tu i ówdzie wybuchają strajki. Ceny zwyżkują. Jedni mają zbyt wiele pieniędzy, inni zbyt mało. W sklepach z przedmiotami luksusowymi pełno kupujących. Skromne sklepy są puste. Łatwiej sprzedać parę obuwia za trzydzieści dolarów, niż za trzy dolary. Kraj cały przypomina nowe mieszkanie, w którym gospodarze przyjmują po raz pierwszy gości, lub początek roku szkolnego. Ludzie myślą z zadowoleniem o jutrze, o wczorajszym dniu zapomnieli i wolą nie myśleć co będzie pojutrze. Amerykanin rzadko pomyśli o nieuniknionym kryzysie, bezrobociu, wygania to wnet z głowy — on nie chce się martwić na rok lub dwa przed katastrofą. Wielu Amerykanów nie raz już przeżywało przeskoki od biedy do bogactwa i od bogactwa do biedy, przywykli do swoistego fatalizmu. Żyją aby żyć.

Roosevelt był wyrazicielem wszystkich lepszych pierwiastków duszy milionów przeciętnych Amerykanów, ich moralności i szczerości, ich pragnienia pokoju. Roosevelt był działaczem państwowym na wielką skalę, odpowiadał wielkości kraju. Gdy jego nie stało, przeciętny Amerykanin zatracił się. Zaczęli się uwijać politykierzy. W artykułach gazet zaczęto przebąkiwać o „trzeciej wojnie“. Przeciętny Amerykanin czuje się nieprzytulnie. Oburzony na zagubienie się demokratów, głosuje na republikanów, chociaż ganił demokratów właśnie za to, że upodobnili się do republikanów. Powtarzam: Amerykanin jest w polityce dzieckiem a poza tym nie ma wielkiego wyboru. Nie należy jednak sądzić, że przeciętny Amerykanin niezdolny jest myśleć i czuć. Jego łatwowierność posiada określone granice. On może głosować na zręcznych demagogów, którzy krzyczą o „prewencyjnej wojnie“ ale zmusić go do tego, by ni z tego ni z owego zaczął wojować, to sprawa trudniejsza.

Roosevelt był otoczony nie tylko uczciwymi ludźmi, ale i myślącymi, zdolnymi do zrozumienia biegu historii. Zapomocą zakulisowych manewrów trusty odsunęły tych ludzi od kierowania państwem.

Rozmawiałem długo z byłym wiceprezydentem U. S. A. Henry Wallace jest dobrym Amerykaninem farmerem, człowiekiem dzielnym i szlachetnym. W godzinach wolnych od zajęć zajmuje się swoim ogrodem. Jeździł wiele po świecie, zna język hiszpański, rozumie rosyjski, posiada szeroki horyzont myślowy. Kampanię antysowiecką uważa za amoralną i głupią; rozumie na czym polega interes przeciętnego Amerykanina. Henry Wallace nie jest samotny — za nim stoją przyjaciele i współpracownicy Roosevelta, jak były poseł Davis, senator Pepper i inni. Powoli skupiają się zdrowe siły narodu. Na wiece, na których występują postępowi działacze przychodzą dziesiątki tysięcy ludzi. Robotnicy zaczynają zastanawiać się nad swoją historyczną misją. Związki Zawodowe kierowane przez ludzi postępowych nabierają siły, era demagogów i awanturników zbliża się ku końcowi. Ameryka rośnie — mówię teraz nie o drapaczach chmur, a o świadomości ludzkiej. Z każdym rokiem jest więcej ludzi, których się nazywa nieco mgliście „postępowymi“.

Żądają oni ludzkich praw dla Murzynów, wyśmiewają przesądy, hipokryzję, ograniczoność, potępiają popieranie Franco, chcą wykorzenić faszyzm w Niemczech i gdzieindziej, namiętnie interesują się kulturą narodu radzieckiego. Oczywiście ludzie ci stanowią mniejszość, lecz jest to mniejszość, która myśli, walczy i szuka prawdy.

Kronika miejscowa

Komunikat Miejsk. Komitetu Odbudowy Warszawy

Miejski Komitet Odbudowy Warszawy w Częstochowie komunikuje, że obecnie są rozsyłane do drobnego przemysłu, rzemiosła i handlu zawiadomienia w sprawie płatności daru na odbudowę Warszawy, zgodnie z przyjętą normą w wysokości 7% od podatku obrotowego za pierwsze 7 miesięcy b. roku. Z uwagi na drobne sumy Komitet prosi o natychmiastowe po otrzymaniu zawiadomienia uregulowanie ich u skarbnika Komitetu dyr. Jędrusika w Komunalnej Kasie Oszczędności (Aleja 19), gdzie każdy z płatników otrzyma pamiątkowe pokwitowanie.

Uwaga b. Więźniowie Polityczni

Zarząd Koła Polsk. Związku b. Więźniów Polit. Hitl. Więzień i Obozów Konc. w Częstochowie wzywa wszystkich członków i podopiecznych do wzięcia gremialnego udziału w uroczystości ekshumacji rozstrzelanych w dn. 25. 9. 1940 r. za Janowem. Zbiórka w dniu 1 grudnia b. r. na placu przed Katedrą, skąd o godz. 14-ej wyruszy kondukt żałobny na cmentarz na Kulach.

Uwaga, członkowie Sekcji Młodzieżowej Związku b. Więźniów Politycznych Hitl. Więzień i Obozów Koncentr.

W niedzielę, dnia 1 grudnia b r. o godz. 11-tej, w Sekretariacie Koła, przy ul. Kopernika 6, II p. odbędzie się pierwsze organizacyjne zebranie członków Sekcji Młodzieżowej naszego Koła. Uprasza się młodzież zrzeszoną w tejże Sekcji o bezwzględne przybycie w oznaczonym terminie. Omawiane będą ważne sprawy organizacyjne i stypedialne.

Komunikat PPS

Uwaga, czł. PPS Dzielnicy „Warszawska“. W dniu 30 listopada, (sobota) o godz 18 odbędzie się zebranie w sali Konferencyjnej, przy ul. Kopernika 6. Sprawy bardzo ważne. Obecność obowiązkowa, pod rygorem partyjnym.

Poświęcenie sztandaru cechu Zegarmistrzów, Jubilerów i pokrewnych zawodów

Cech Zegarmistrzów, Jubilerów, Grawerów i Brązowników w Częstochowie urządza dn 1 grudnia 1946 r uroczystość poświęcenia sztandaru cechowego.

Uroczystość odbędzie się w Katedrze podczas Mszy świętej, celebrowanej przez ks. Prałata Wróblewskiego.

Komunikat Ligi Kobiet

Wszystkie dzieci zarejestrowane w Społeczno-Obywatelskiej Lidze Kobiet w Częstochowie winny zgłosić się w dniu 2 i 3 grudnia b. r. w godz. 9—13 i 15—17, do kancelarii Ligi (III Aleja 77) po odbiór kart wstępu na „Uroczystość św. Mikołaja“.

PCK poszukuje

Polski Czerwony Krzyż Oddział w Częstochowie prosi o zgłoszenie się do Biura przy Al. Wolności 11, w godzinach od 8 do 13 wymienione osoby: Bielunas Wiktorię, Pirożyńską Paulinę, Prokop Janinę, Wiltos, Kaletę Krystynę, Popczyk Zofię, Lipniacką Marię, Machalską Stefanię, Biderman Marię, Anaszewskiego Czesława, Majorczyk-Kromołowską Natalię, Kotowską Marię i Piotra, Ładros Janinę.

Nadzwyczajne Walne zebranie Spółdzielni „Słowo“

Niniejszym podaje się do wiadomości, że nadzwyczajne walne zebranie członków Spółdzielni „Słowo“ odbędzie się dnia 30 listopada 1946 r. w lokalu Zw. Zaw. Prac. Przem. Poligraficznego II Aleja 43.

Początek zebrania o godz. 18-ej w pierwszym terminie, a o godz. 18.30 w drugim, przy czym uchwały zapadłe na zebraniu będą obowiązujące bez względu na ilość obecnych.

Zabawa Ligi Kobiet

Społeczno-Obywatelska Liga Kobiet w Częstochowie urządza w sobotę, dnia 30 grudnia b. r o godz. 20-ej w sali świetlicy „Warta“ (Narutowicza 45) zabawę taneczną, połączoną z loterią fantową.

Bilety wstępu: 40 zł. dla pań, 50 zł. dla panów. Członkiniom Ligi przysługuje zniżka.

Całkowity dochód przeznaczony jest na św Mikołaja dla najbiedniejszych dzieci. Zarówno cel, jak i miła atmosfera zabaw Ligi Kobiet ściągnie niewątpliwie wszystkich sympatyków tej organizacji.

Dyżury aptek

W tygodniu od 18 do 24 listopada b. r. dyżurują następujące apteki:

Z. Szostakiewicza — pl. Daszyńskiego nr 6.

A. Wiosińskiego — ul. 7 Kamienic nr 27 i J. Rupprechta — ul. Narutowicza nr 170 tylko od godz 8 — 19-ej

Walne zebranie Zrzeszenia Prawników Demokratów

Komitet Organizacyjny Miejscowego Koła Zrzeszenia Prawników-Demokratów zawiadamia, że w niedzielę dnia 1 grudnia 1946 r o godz. 11-ej w sali Nr 3 Sądu Okręgowego (Racławicka 2/4) odbędzie się walne zebranie z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie,
2. Wybór Prezydium,
3. Odczytanie protokółu z zebrania informacyjnego,
4. Sprawozdanie z działalności Komitetu,
5. Sprawozdanie z walnego Zjazdu Zrzeszenia Prawników - Demokratów w Warszawie,
6. Odczytanie statutu Zrzeszenia,
7. Wybór władz Koła,
   a) Zarządu,
   b) Komisji Rewizyjnej,
8. Wybór delegatów na Walne Zebranie Oddziału Zrzeszenia,
9. Wolne wnioski.

Komitet Organizacyjny uprzejmie prosi wszystkie osoby, posiadające wyższe wykształcenie prawnicze, bądź wykonujące zawód prawniczy o liczne przybycie na zebranie.

Komitet Organizacyjny: L. Żychliński, Z. Walecki, M. Hassenfeld.

Zjazd Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza

Dnia 24 b m. w sali Miejskiej Rady Narodowej w Częstochowie obradował zjazd delegatów okręgowych Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza Okręgu Kieleckiego Na zjazd przybyła Sekretarka Generalna TPŻ, ob. Stypułkowska oraz delegat Min. Obrony Nar., Ppułk. Gruda.

Jako nagły wniosek zgłoszono projekt, by na zebranie inauguracyjne Młodzieżowego Hufca Ligi Morskiej wydelegować poczet sztandarowy Okręgu Kieleckiego TPŻ celem złożenia życzeń nowopowstałej organizacji młodzieżowej.

Przystąpiono następnie do ukonstytuowania Komitetu Gwiazdki dla Żołnierza. Do Komitetu uchwalono zaprosić przedstawicieli wszystkich niemal organizacji, które przejawiają działalność na terenie naszego miasta i powiatu.

O przyjęcie protektoratu honorowego uchwalono prosić: Jego Ekscelencję Biskupa Kubinę, prezydenta Wolańskiego, starostę Kaźmierczaka, wicestarostę Różańskiego, wiceprezydentów — Kapalskiego i Federaka, Dowódcę Garnizonu Ppułk Waryszaka oraz Ks. Kapelana Stanowskiego.

Delegatka Żarządu Głównego, ob. Stypułkowska wygłosiła krótki referat, zapoznając zebranych z historią powstania TPŻ oraz z celami i zadaniami Towarzystwa.

Po referacie ze sprawozdaniem z działalności wystąpił Radom i Częstochowa Zainteresowało nas przede wszystkim sprawozdanie ob. Bankiewicza, prezesa Okręgu Kieleckiego, który zreferował dotychczasową działalność oddziału częstoch Dużym osiągnięciem Towarzystwa jest powstała jego staraniem Gospoda Żołnierska, która wydaje zdemobilizowanym trzy razy dziennie posiłki. W okresie demobilizacji Gospoda wydawała ok. 1.000 — 1200 posiłków miesięcznie. Obecnie wydaje ona ok 40-tu posiłków. Poza tym przy TPŻ powstał także komitet, którego zadaniem jest kierowanie zdemobilizowanych do odpowiednich ich wykształceniu zajęć. O ile zdemobilizowany żołnierz znajduje się w trudnych warunkach finansowych komitet przychodzi mu z pomocą pod warunkiem, że zdemobilizowany już pracuje, bądź jest w trakcie obejmowania pracy. W innych wypadkach komitet udziela zapomóg zdemobilizowanym w terminie 3-ch miesięcy. Te warunki, jakie Towarzystwo stawia zdemobilizowanym powodują, iż zanika szerzące się do niedawna wśród nich bezrobocie z własnej woli oraz zamiłowanie do bezcelowych podróży po kraju w celu uzyskiwania zapomóg z różnych oddziałów Towarzystwa.

Prezes Towarzystwa zdaje następnie sprawozdanie z działalności wśród żołnierzy w służbie czynnej.

Zebrani przystępują następnie do omawiania zagadnienia Gwiazdki dla żołnierzy stacjonujących w Częstochowie. Sekretarka Generalna TPŻ ob Stypułkowska zadeklarowała imieniem Zarządu Głównego jako zapoczątkowanie funduszu gwiazdkowego zł. 25.000.

Świetlice to ośrodki kultury i postępu

z otwarcia świetlicy przy fabryce „Metal“

W ubiegłą niedzielę pracownicy fabryki „Metal“ obchodzili rzadkie święto z okazji otwarcia świetlicy i oficjalnego rozpoczęcia sezonu świetlicowego. W pięknym gmachu, niegdyś magnackiej siedzibie dyrektora zebrali się gromadnie pracownicy, dyrekcja i Rada Zakładowa „Metalu“ oraz przybyli z zewnątrz przedstawiciele Wojska, Partii Pol. Zw. Zawodowych i pracownicy kilku innych fabryk.

Jedną z sal świetlicy udekorowano portretami Prezydenta, Premiera i Marszałka Polski, portretem Kościuszki i Dąbrowskiego, czerwienią flag i kwiatami. Akademię rozpoczęto odegraniem hymnu narodowego, po czym dyrektor fabryki inż. Przeździecki powitał zebranych, dziękując za liczne przybycie, które świadczy o żywym zainteresowaniu akcją świetlicową.

Dyr. Przeździecki wygłasza krótkie przemówienie, obrazując zadania świetlic i korzyści z nich płynące.

Polska była zawsze tym nieszczęśliwym krajem, który wrogowie zewnętrzni usiłowali zniszczyć nie tylko militarnie i gospodarczo, ale przede wszystkim intelektualnie. W okresie przed 30 rokiem, mimo iż Polska mogła stać w szeregu kulturalnych państw Zachodu, to jednak wewnętrzny jej ustrój hamował rozwój kultury. Wszak kulturę i cywilizację zdobywa się przez oświatę, u nas zaś przed wojną nie wszyscy mieli możność kształcenia się. Warstwa robotnicza i chłopska, zawsze biedna materialnie odsunięta była od ważniejszych źródeł kultury. Przy tym ciągłe borykanie się z losem, walka o byt, pogoń za zarobkiem zabijały w niej wyższe aspiracje.

Dziś wraz ze zmianą ustroju społecznego z przerażeniem dostrzega się olbrzymie luki w rozwoju intelektualnym robotnika czy chłopa. Luki te, które są naleciałością smutnej przeszłości, muszą być zapełnione. Tego pragną wszyscy, tego pragnie klasa robotnicza, od której uzależnione jest obecnie gospodarcza potęga kraju.

Poza szkołą najważniejszymi placówkami oświatowymi i kulturalno-rozrywkowymi są świetlice przy fabrykach. Czas wolny od pracy, który częst onasuwa okazję do pijaństwa tak korzystnie można zapełnić właśnie w świetlicy, szczególnie zaś w takiej świetlicy, jak nowootwartą dziś przy fabryce „Metal“.

Olbrzymie piękne sale, pianino, gry towarzyskie, przede wszystkim zaś biblioteka i czasopisma powinny być siłą przyciągającą nie tylko robotników, ale i ich dzieci. Inicjatorzy świetlicy — członkowie Rady Zakładowej i Dyrektor, oraz kierownik świetlicy ob. Szczawiński zamierzają w najbliższej przyszłości stworzyć tu zespoły chóralne i muzyczne kluby sportowe, odczyty, referaty i imprezy rozrywkowe. Zrealizowanie tego uzależnione jest jednak od pracowników „Metalu“, od tego, czy będą oni do świetlicy uczęszczać.

Każda świetlica zbliża do siebie ludzi, wyrabia w nich ducha społecznego i ducha braterskiej przyjaźni. Świetlica przy „Metalu“ ma wszystkie dane, aby się stać wzorem dla innych świetlic.

Głównym motywem akademii poza sprawą świetlicy było zagadnienie Powstania Listopadowego w konfrontacji z powstaniem kościuszkowskim. Stąd na naczelnym miejscu udekorowany portret Tadeusza Kościuszki — pierwszego wodza demokraty, który zrozumiał, czym jest udział chłopa i robotnika w walce o niepodległość. Na temat powyższy przemawiał porucznik W. P., który opierając się na faktach historycznych umotywował iż przyczyną upadków idei niepodległościowej we wszystkich powstaniach Polski, było odizolowanie proletariatu i chłopa. Na całość programu akademii złożyły się jeszcze: kolejne przemówienia przedstawicieli: P. P. R., Rady Zakładowej, Zw Zaw. Metalowców i innych, poza tym deklamacje, i prześliczna muzyka orkiestry wojskowej.

Ciekawym i miłym urozmaiceniem była gra małego dziesięcioletniego skrzypka. Uczestnicy rozeszli się z tym przeświadczeniem iż świetlica przy fabryce „Metal“ stanie się naprawdę placówką postępu.

W. Z.

Sport

Rozgrywki o mistrzostwo ping-pongowe

Dziś w piątek 29 b m o godzinie 17 odbędzie się w świetlicy CKS-u spotkanie w tenisie stołowym YMCA — CKS z cyklu rozgrywek o mistrzostwo.

W sobotę 30 b. m. o tejże godzinie w świetlicy Zw. Zaw. Prac Poligraf. II Aleja 43 (drugie piętro) walczyć będą Victoria i Drukarz.

Mecz Victoria — Czarni będzie powtórzony

Wydział Gier i Dyscypliny Częstochowskiego OZPN zadecydował na ostatnim posiedzeniu, iż wobec nieformalności popełnionej przez sędziego tego meczu, a mianowicie rozpoczęcia gry od centrum pomimo, iż bramka dla Czarnych nie została uznana — zawody te muszą być powtórzone.

Termin wyznaczono na 8 grudnia w Radomsku.

Montgomery nadal mistrzem

Nowy Jork. — Murzyn amerykański z Filadelfii Bob Montgomery zachował tytuł mistrza w. lekkiej, nokautując w 8 rundzie swego przeciwnika, także murzyna Wesley Mouzona.

*

Siedmiokrotna mistrzyni świata w strzelaniu z łuku Kurkowska Spycnajłowa, przebywająca obecnie na kuracji w Szwecji — wraca do kraju z końcem listopada.

Sprawy Daniny Narodowej

Wszyscy, wpłacający Daninę Narodową, jeśli uiszczają opłatę przed otrzymaniem zawiadomienia o wpłacie, uzyskują 25% bonifikaty całości.

*

Na posiedzeniu Prezydium Miejskiej Rady Narodowej została powołana do życia Miejska Komisja Obywatelska Daniny Narodowej i dwie komisje dzielnicowe, odpowiadające terytorialnie Urzędom Skarbowym. Do Komisji zostali powołani przedstawiciele wszystkich warstw społecznych, obywatele znani ze swego patriotyzmu, rozumiejący obecną sytuację Państwa i Narodu Polskiego.

W dniu 1 grudnia b. r. należy potrącić pracownikom Daninę Narodową

Przy wypłacie poborów i uposażeń za miesiąc grudzień pracodawcy obowiązani są dokonać potrąceń na rzecz Daniny Narodowej w wysokości następującej: od uposażeń i wynagrodzeń do 3000 zł miesięcznie — ½ proc. od 3001 zł. do 6000 zł. — 1 proc od 6001 zł. do 12000 zł. — 3 proc od 12 001 zł do 20 000 zł — 5 proc, od 20001 zł do 50000 zł. 8 proc Przy uposażeniach ponad 50.000 zł. — 15 proc.

Potrącone sumy na rzecz Daniny Narodowej pracodawcy obowiązani są wpłacić w ciągu 7-miu dni do kasy właściwego terytorialnego urzędu skarbowego. Obowiązek potrącenia Daniny Narodowej ciąży również na kierownikach urzędów państwowych

Niepotrącenie Daniny Narodowej przy wypłacie uposażenia, lub niewpłacenie jej w terminie do kasy urzędu skarbowego pociąga za sobą surową odpowiedzialność osób winnych zaniedbania.

Z dziedziny „przesadzania“

W Nr 276 „Głosu Narodu“ z dnia 24/25 listopada 1946 roku w rubryce „Reflektorem w życie“ w artykule „Nie przesadzajmy“ słusznie zauważono, że istnieje wiele nieuzasadnionych pretensyj w stosunku zarówno do naszych władz aprowizacyjnych, jak i do rozdzielanych artykułów spożywczych. Z szerokiego wachlarza tych pretensyj, z których większość rzucam jako istotnie nieuzasadnione, podniosę jedną, moim zdaniem słuszną. Chodzi tu o rozdział mleka pomiędzy dzieci. Oto czytamy, nie pierwszy zresztą raz, w ogłoszeniu Wydziału Aprowizacji i Handlu, że na karty październikowe dzieci otrzymają po 12 puszek mleka skondensowanego, ser UNRRA po 0,35 kg i czekoladę po 1 tabliczce (karty D) Wszystko byłoby w porządku: dzieci muszą spożywać dużo mleka, aby rosły i rozwijały się należycie, gdyby nie to, że władze aprowizacyjne zaliczają do dzieci tylko osoby do lat 12. Starsze traktowane są na równi z dorosłymi. Niestety w naszym klimacie, po 12 roku życia młodzież wkracza dopiero w okres dojrzewania, pracuje, uczy się i właśnie wymaga odpowiedniego i intensywnego odżywiania. Cośby się tym starszym dzieciom także należało, może trochę mniej niż młodszym, ale zawsze coś

Przykry to widok, gdy niejedna matka, patrząc na swe wybladłe dzieci, zagrożone gruźlicą, wyciąga ostatnie grosze i biegnie na ul. Mirowską, by tam po 30 zł. za puszkę, od sprzedawców ulicznych, kupić owo upragnione mleko.

Dobrowit.

—o—

Zawiadomienie

Cech Krawców i pokrewnych rzemiosł zawiadamia członków, że dnia 1. XII. b. r. o godz. 15.30 we własnym lokalu przy Al. Kościuszki 6, odbędzie się walne zebranie. Sprawy pilne. Obecność obowiązkowa.

Zabawa

Komitet Rodzicielski przy Państwowym Liceum Pedagogicznym i Szkole Ćwiczeń w Częstochowie urządza zabawę taneczną, która odbędzie się dnia 30 listopada b. r. w auli Liceum Pedagogicznego ul. Jasnogórska 8/10.

Początek o godzinie 20-ej. Strój dowolny Bufet w swoim zakresie i dobrze zaopatrzony. Całkowity dochód przeznacza się na urządzenie pracowni naukowych. Wstęp tylko za zaproszeniami.

Zagadnienie planu odbudowy

Monopole w planie trzyletnim

Monopole państwowe odgrywają pierwszorzędną rolę w zaopatrzeniu ludności, dostarczając tak ważnych artykułów jak sól, tytoń, zapałki i spirytus.

Produkcja monopoli zaspakaja więc bezpośrednio potrzeby konsumpcyjne ludności i dlatego wytyczne planu trzyletniego kładą specjalny nacisk na rozwój przemysłu monopolowego.

Poza zaspokajaniem potrzeb ludności, monopole spełniają jeszcze jedną ważną rolę, dostarczają środków finansowych państwu. Tym się też tłumaczy, iż monopole podporządkowane są Ministerstwu Skarbu.

Już przed wojną monopole stosowały w swoim zakresie odcinkowe planowanie. Tym łatwiejsze było dla monopoli włączenie się do ogólnopaństwowej gospodarki planowej.

Sól

Plan odbudowy przewiduje, iż produkcja soli (jadalnej, bydlęcej i przemysłowej) wynosić będzie:

w r. 1946 — 240 tyś. ton
„ 1947 — 290 „
„ 1948 — 322 „
„ 1949 — 340 „

W r. 1949 nie osiągniemy wprawdzie ilości produkcji z r. 1938, ale należy pamiętać, iż wobec zmniejszenia się pogłowia zwierzęcego w Polsce, ilość potrzebnej soli bydlęcej ulegnie również zmniejszeniu.

Jeżeli idzie o sól jadalną, to na 1 mieszkańca będziemy jej spożywać w okresie planu trzyletniego tyle, ile przed wojną, a więc w ilości całkowicie dostatecznej, jeżeli zważymy, że spożycie soli ma swoje naturalne granice i nie jest rozciągliwe.

Soli nam nie tylko nie zabraknie, ale będziemy ją eksportować. Już w r. 1946 będziemy mieli nadwyżki na eksport, które stopniowo będą wzrastały w następnych latach planu. Przewidujemy eksport soli do Czechosłowacji, która była naszym odbiorcą przed wojną, oraz do krajów skandynawskich.

Planowane inwestycje umożliwią zwiększenie produkcji i polepszenie jakości soli w żupach solnych: Wieliczka i Inowrocław. W kopalni soli w Wapnie zostanie wybudowany nowy szyb.

Tytoń

Plan trzyletni jest szczególnie korzystny dla palaczy papierosów. Produkcja papierosów wynosić będzie (w milionach sztuk):

W r. 1946 — 5.014
„ 1947 — 12.000
„ 1948 — 17.220
„ 1949 — 17.220

W r. 1949 będziemy produkować o 84% więcej papierosów niż przed wojną, a na 1 mieszkańca wypadnie przeszło 2,5 razy tyle papierosów ile przed wojną.

Biorąc w stosunku do 1 mieszkańca, przeróbka surowca tytoniowego będzie większa niż przed wojną, ale tytoń nie będzie w wielkich ilościach sprzedawany w paczkach, jak to było przed wojną, ale będzie w olbrzymiej większości przerabiany na papierosy.

Plan trzyletni jest również korzystny i dla palaczy fajek. Produkcja tytoniu fajkowego przedstawiać się będzie w sposób następujący:

w r. 1946 — 86 tys. kg.
„ 1947 — 600 „
„ 1948 — 800 „
„ 1949 — 800 „

W toku planu odbudowy powiększy się nie tylko ilość wyrobów tytoniowych, ale polepszy się również ich jakość. Monopol Tytoniowy będzie doskonalił metody produkcji. W toku planu zostanie powiększona zdolność produkcyjna wielu fabryk tytoniowych, a w szczególności zostanie rozbudowana fabryka w Poznaniu.

Zapałki

Produkcja zapałek w Polsce przekracza obecnie poziom przedwojenny. Produkcja zapałek, która w r. 1938 wynosiła 73.800 skrzyń kształtować się będzie w latach planu w sposób następujący:

w r. 1946 — 114.000 skrzyń
„ 1947 — 132.000 „
„ 1948 — 151.000 „
„ 1949 — 176.000 „

Spożycie zapałek na 1 mieszkańca wynosiło w r. 1938 — 10,5 pudełek, obecnie zaś wynosi 23,7 pudełek w stosunku rocznym. Pamiętać jednak należy, że spożycie zapałek na 1 mieszkańca wynosi w r. 1931 — 21 pudełek, i że jakość wyrabianych obecnie zapałek, wskutek braku surowców zagranicznych jest obecnie niższa niż przed wojną.

W każdym jednak razie zanikło obecnie dzielenie zapałek na części, tak rozpowszechnione na wsi polskiej w okresie przedwrześniowym.

Plan trzyletni przewiduje, że spożycie zapałek na 1 mieszkańca wzrośnie w r. 1949 do 28 pudełek. Łączyć się to będzie z polepszeniem się jakości zapałek, zarówno drogą sprowadzenia niezbędnych surowców, jak i lepszej organizacji wytwarzania.

Polepszenie jakości zapałek umożliwi nam eksport zagranicę, który rozpocznie się już w r. 1947, a w r. 1949 — gdy zostaną rozbudowane fabryki — znacznie się wzmoże.

Monopol zapałczany planuje komasacje małych fabryk o niskim poziomie technicznym, uruchomienie fabryki zapałek w Canowie (Pomorze Zachodnie) i unowocześnienie i rozbudowę fabryki zapałek w Błoniu.

Spirytus

Plan trzyletni przewiduje szeroki rozwój produkcji Monopolu Spirytusowego, połączony z polepszeniem jakości wyrobów spirytusowych. Jest to jedyny sposób walki z bimbrownictwem, szkodliwym dla zdrowia ludności i dla finansów państwa, a poza tym pochłaniającym pełnowartościowe surowce.

Produkcja wódek czystych i gatunkowych w fabrykach monopolu kształtować się będzie w sposób następujący:

w r. 1947 — 29,4 tys. litrów
„ 1948 — 24,6 „
„ 1949 — 37,5 „

W r. 1947 osiągniemy taki poziom spożycia spirytusu monopolowego, jaki istniał w r. 1938.

W toku planu odbudowy zwiększy się znacznie produkcja spirytusu dla celów przemysłowych.

Art.

Żniwa w grudniu

W czasie od 7-go do 18-go grudnia b. r. czekają graczy 48-mej loterii prawdziwe żniwa, a mian. ciągnienia IV-tej klasy, które przyniosą im **27 000 wygranych** na sumę przeszło **45 milionów złotych,** w tym

Milion

3 wygrane po pół miliona
20 wygranych po 100.000
30 wygranych po 50 000
100 wygranych po 20.000
400 wygranych po 10.000 i t. d.

Przypominamy, że ostatni termin odnowienia losu upływa 4-go grudnia. Po tym terminie kolektor może sprzedać nieodnowiony los komu innemu.

PAP 10117

STEFAN MSZYCA.

29 Listopad

Noc — — —
... targnęło atmosferą!
Pali się!
Czemu ten pożar w nocy listopadowej porę?
trzask wystrzałów, głos tumultu i wrzawy,
Boże! — to sygnał walki, płonie Solec, —
Do czynu wzywa mieszkańców Warszawy!
Jak krew z aorty buchnęły gęste płomienie ze strychów
wilgotną czerwienią zalały firmament,
podarły na strzępy czarną szmatę nocy i po cichu
sycząc — pełzły drogami płomieniste węże.
Domy i place rozkrwawiły się w podartym zmroku,
jak zwierciadła bluzgały światłem,
przepalona kablem pożaru noc, niszczy się, targa i drąży,
ocieka krwistą posoką,
wołając: do czynu z batalionem podchorążych.
Cisza... Po chwili — gwałtowny trzask wystrzałów.
... dynamit rozsadza skały powietrza
noc bezsenna. Akademik pochwycił karabin z ładunkiem
wybiega z domu walczyć — to Wacław Pietrzak.
Zaśpiewa wolność, piękno rozkołysze
zbudzonym przez płomień sercem.
Stolica zarasta nocą. Straszno jest w Warszawie.
Cienie ludzkie z bagnetami na karabinach
podchodzą do krat Belwederu.
— — — idą podchorążowie
do męstwa prowadzi ich Piotr Wysocki.
Minęła noc — — —
Warszawa jest wolna!

Powiat częstochowski odbudowuje się

Dnia 24 listopada br. w obecności Ob. Starosty Powiatowego J. Kaźmierczaka, wójta gm. Panki, sołtysa gromady Kostrzyn, oraz licznie zgromadzonej ludności miejscowej i okolicznej, odbyło się we wsi Kostrzyn gm. Panki pow. częstochowskiego, uroczyste poświęcenie mostu stałego - żelbetonowego na rzece Pankówce i przekazanie go do użytku publicznego.

Most ten został zbudowany wspólnym wysiłkiem ludności gromady Kostrzyna, przy wydatnej pomocy ob. Antoniego Patrzyka, właściciela miejscowego młyna. Robotami kierował Powiatowy Zarząd Drogowy w osobie ob. inż. Bolesława Moszyńskiego.

Poświęcenia dokonał miejscowy ks. Proboszcz, wygłaszając jednocześnie okolicznościowe przemówienie.

Wójt gm. Panki ob. Borecki w krótkich słowach przedstawił przebieg budowy i trudności, które jednak dzięki obywatelskiemu zrozumieniu ludności gromady, energii miejscowego sołtysa, oraz usilnemu poparciu Ob. Starosty Powiatowego, — zostały pokonane — most stanął, i to w przeciągu krótkiego czasu, w przeciągu 2-ch tygodni, i dziś Ob. Starosta jako włodarz powiatu częstochowskiego przekaże most do użytku publicznego.

Następnie głos zabrał Ob. Starosta Powiatowy J. Kaźmierczak, charakteryzując zbrodniczą i niszczycielską działalność hitlerowskiego okupanta, który w Państwie naszym dokonał zniszczeń nietylko mostów, lecz całych osiedli i miast. Ob. Starosta powiedział, wszystko co zostało zniszczone musimy odbudować sami, a odbudowy dokona nie kapitalista i obszarnik, lecz chłop, robotnik i inteligent pracujący, dlatego też nie chcąc popełniać błędów polityki przedwrześniowej, kiedy Państwo nasze było kolonią kapitału zagranicznego, a my białymi murzynami, obejdziemy się bez obcej pomocy i o własnych siłach będziemy budować Polskę Wielką, Demokratyczną, Ludową opartą o chłopa, robotnika i inteligenta pracującego, a czuć się będziemy naprawdę gospodarzami tej ziemi.

Przemówienie zostało nagrodzone burzą oklasków tłumnie zebranej ludności, a Ob. Starosta przy dźwiękach Hymnu Narodowego „Jeszcze Polska nie zginęła" dokonał przecięcia wstęgi i oddał most do użytku publicznego.

WITOLD ZECHENTER.

AVAXARA

8)

Dyrektor uderzył się nagle w czoło i podbiegł znów do telefonu.

— Hallo! Centrala! Czy może mi pani podać ostatni numer, który mówił z tym aparatem?... Co? Rozmównica publiczna?... Dziękuję...

Usiadł w fotelu.

— Rozmównica publiczna...

Pani de Ronet westchnęła ciężko.

Dyrektor poskoczył znów do telefonu.

— Hallo! Oddział śledczy policji...

I po chwili:

— Tu Lafettal. To pan Robert? Natychmiast autem na ulicę Klotyldy numer 5. Czekam. Mieszkanie posła de Ronet, pierwsze piętro...

Powiesił słuchawkę.

— Robert - Robert — rzekł — to mój najzdolniejszy detektyw. Nie było jeszcze sprawy, której by nie rozwikłał. Niech pani będzie spokojna. Czy mogę zapalić?

W milczeniu skinęła głową.

— Co jeszcze powiedział pani rzekomy poseł Vernon?

— Nic — odrzekła roztargniona. Drżała. Bała się.

— Nic, tylko zapewnienie rychłego powrotu pani męża?

— Tak, to znaczy nie... Jeszcze nalegał, bym zawiadomiła...

Nadsłuchiwała.

— Ktoś idzie po schodach!

Zerwała się.

— Czyżby już Robert?

Ktoś próbował włożyć klucz do zamku, ale to mu się nie bardzo udawało. Pani de Ronet była już przy drzwiach.

Otwarła je.

Dyrektor policji, który wyszedł za nią, cofnął się zdziwiony.

— To ty! — wołała pani de Ronet przez łzy. — Jesteś! Żyjesz!

Poseł de Ronet uwalniał się z trudem z objęć małżonki.

— Jest tylko — rzekł poważnie i oparł się o ścianę — jeden tryumf z długą czarną brodą!

— Ależ on jest upity! — zawołała pani de Ronet.

Dyrektor podrapał się w łysinę.

— No tak, jest upity — rzekł. — Zdaje się, że i on i Mareau i Vernon byli, wprawdzie nie w „Cafe de la Paix", ale gdzie indziej i dziwię się tylko, że Vernon nie powiedział czegoś w tym guście, co teraz mąż pani. Widocznie ma on silniejszą głowę.

Poseł de Ronet wydostał się z płaszcza i przykołysał się do dyrektora,

— Co za durna mina! — parsknął śmiechem. — Co za mina!

— Niech się pani zajmie małżonkiem — rzekł chłodno dyrektor Lafettal. — Ja na dole poczekam na mojego detektywa.

— Jestem.

W niedomkniętych drzwiach stanął wysoki, smukły mężczyzna.

— Chodźmy, Robert — rzekł dyrektor.

— Jakto? — zdziwił się detektyw, patrząc na posła, trzymającego się kurczowo framugi drzwi i na jego zrozpaczoną żonę.

— Omyłka — rzekł dyrektor — nie porwanie, tylko upicie się.

— Nie — zaprzeczył spokojnie Robert — Robert.

Dyrektor spojrzał powątpiewająco na swojego detektywa.

— Robert, czy pan się dzisiaj także wstawił?

— Dyrektorze, poseł de Ronet nie jest wstawiony — rzekł detektyw podchodząc do posłowej. — Pani pozwoli, jestem Robert — Robert, a pan, panie pośle, dlaczego nie podjechał pan pod sam dom tym pięknym autem Nr 4089-X-76? Czy szofer z długą czarną brodą był tak nieuprzejmy, że nie na własne pańskie żądanie wysadził pana w cieniu Panteonu i to w cieniu jego tylnej ściany?

— Panteon ma czarną długą brodę — oświadczył poważnie poseł de Ronet — a ten o, ma minę tak...

— Robert! — krzyknął dyrektor. — Chodźmy stąd! Opowie mi pan w aucie, co pan poseł, który nie jest pijany, robił pod tylną ścianą Panteonu!

ROZDZIAŁ V

4089-X-76 i 1778-V-08.

Zamknąwszy ze złością drzwi, dyrektor usiłował znaleźć w ich okolicy guzik od światła elektrycznego.

Znalazł go Robert-Robert i nacisnął. Ale światło nie zajaśniało.

— Przed chwilą jeszcze świeciło się — rzekł dyrektor.

— Ja szedłem tu po ciemku — rzekł detektyw. — Nie zaświecałem światła. Widocznie zepsuło się tym czasem.

Dyrektor był zupełnie nie w humorze.

c. d. n.

Nie wystarczy mówić o Ziemiach Odzyskanych -- trzeba dla nich pracować.

13) S. Folfasiński.

Pod wiatr

Nagle targnął powietrzem straszliwy huk.. Zatrzęsły się domy, gradem poleciały szyby z okien, — jacyś ludzie zaczęli biec ulicą uciekać

Krzyś wypadł z bramy domu. Posłyszał:

— Trzaśli bombą w zielonych..

Huknęły strzały. Nie oglądał się za siebie, ale co żywiej pobiegł do domu.

VII.

Nauka w szkole odbywała się w taki sposób i była o tak ograniczonym zakresie przedmiotu nauczania, że stało się konieczne pomyśleć o kształceniu dodatkowym młodzieży. To kształcenie dodatkowe, organizowane początkowo samorzutnie przez poszczególnych nauczycieli czy dyrekcje szkół, z czasem ujęto w odpowiednie ramy organizacyjne, w obrębie których stworzono na terenie przede wszystkim Generalnej Guberni sieć szkół — początkowych. średnich i wyższych, działających tak sprawnie, że zostawały wyrównywane braki w nauce.

Cel polityki rządu niemieckiego — pozbawienie społeczeństwa polskiego jako tako wykształconej warstwy i zepchnięcie narodu polskiego do rzędu półdzikich ludów, do klasy pariasów, przeznaczonych jedynie do wykonywania ciężkich robót w fabrykach i przy roli, ostatecznie skazanych na zagładę, został unicestwiony — młodzież uczyła się.

Pomyślała i pani Klimecka o edukacji syna. Zasięgnęła języka, do kogo ma się udać, aby Krzysia wprowadzić na tajne komplety, po czym poszła pod wskazany adres Z ulicy, na której drażniąco panoszyła się niemczyzna, pełnej żandarmów i cywilów, bełkocących niemieckim szwargotem, upstrzonej tysiącami niemieckich napisów — przeszedłszy dwa podwórza i wspiąwszy się na trzecie czy czwarte piętro nagle przeniosła się jakby w inny świat, w malutkie centrum polszczyzny.

Gdy zadzwoniła i powiedziała, kim jest, od kogo otrzymała skierowanie, otworzyły się drzwi i pani Klimecka została wpuszczona wewnątrz, ale nie bez pewnych obaw i wahań.

W niewielkim, brudnym pokoju przyjął ją nauczyciel p. Murczyk, wysoki, szczupły blondyn o chudej, wymizerowanej twarzy, oczach zapadłych, płonących nienaturalnym blaskiem.

Równocześnie czworo dzieci, znajdujących się w tym samym pokoiku w wieku lat jedenastu — piętnastu udawało, że bawi się w „chińczyka".

(c. d. n.)

—o—

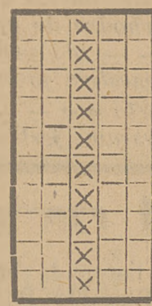
Rozwiązanie szarady z Nr 274 z dnia 23. XI. 1946 r.

ŚWIĘTY MIKOŁAJ

Rozwiązania nadesłali: Jerzy Szymczyński, Wolski Maciej, Hania Stypułkowska, Horeszko Ida, Janina Rymuza, Czerniejewska Maria, Nabiałkówna Irena, Ułamek Lucyna, H. Lutrowicz, Janumek Lucyna, H. Lutrowicz, Januszek Wilczyński, Leon Żukowski, B Frymusówna, Tadeusz Martynowicz, Trąbski Antoni, Pikulska Natalia, W. Najman, Edm. Milkowski, Lessig Maria, Kierat Jerzy, Kaz Szmidla, Fr. Makowski, Zygm. Maryniak i Tadeusz Brzoza.

Nagrody otrzymują: Hania Stypułkowska i Leon Żukowski.

LOGOGRYF — ul. Kl. Konieczko.

W wolne kratki załączonej figury należy wpisać 10 słów, których znaczenie jest następujące: 1. Rzecz niezbędna w domu. 2. Zimno. 3. Koło, towarzystwo. 4. Członek tajnego stowarzyszenia antyreligijnego. 5. Naczynie domowe. 6. Imię żeńskie. 7. Święta księga jednego z wierzeń wschodnich. 8. Cecha właściwa kobietom. 9. Środek lokomocji wodnej. 10. System uporządkowanych pojęć, faktów — system wychowania człowieka.

Kratki oznaczone krzyżykami, czytane z góry na dół, dadzą rozwiązanie.

Rozwiązania prosimy nadsyłać pod naszym adresem do środy przyszłego tygodnia włącznie. — Dobre rozwiązania nagrodzimy.

„Przemysł dla wsi"

Warszawa (SAP). — „Przemysł dla wsi" jest akcją zmierzającą do zaopatrzenia ludności wiejskiej w artykuły przemysłowe, akcją organizowaną przez Państwo przy pomocy spółdzielczości. W ramach tej akcji „Społem" i PCH zawarły umowy z przemysłem państwowym na zakup i rozprowadzenie towarów na sumę 12 miliardów 100 milionów złotych, nie licząc w tym artykułów monopolowych i cukru. Z tej sumy 7 miliardów 800 tysięcy złotych, a więc przeszło 60 proc. wypada na artykuły włókiennicze.

Do końca października „Społem" wysłało w teren wiejski towarów po cenach hurtowych za 2 miliardy 624 miliony złotych. W tym samym czasie PCH rozprowadziła towarów za 2 miliardy 300 milionów złotych. Razem więc w tym czasie wieś otrzymała artykuły przemysłowe na sumę 4 miliardy 924 miliony złotych. Do końca grudnia „Społem" i PCH mają rozprowadzić dalsze towary za 4 miliardy 400 milionów złotych, razem tedy do końca roku wieś otrzyma artykułów przemysłowych za 9 miliardów 300 milionów złotych. Samych materiałów tekstylnych przygotowuje się za 3 miliardy złotych. Cała ta ilość będzie rozprowadzona w ciągu listopada i grudnia b. r.

Można by oczekiwać względnego nasycenia rynku, gdyby nie zbyt nerwowe, często podyktowane względami spekulacyjnymi tempo zakupu. Często zdarza się zaobserwować, iż nabywcy kupują towary niepotrzebne, dla samego tylko ulokowania gotówki Z tego powodu towary nie zawsze docierają do rzeczywiście potrzebujących. Dużą rolę w uregulowaniu tego stanu rzeczy i przeciwdziałaniu posunięciom spekulacyjnym odgrywa czynnik społeczny, działający poprzez spółdzielczość. Radykalnym środkiem przecinającym wszelkie usiłowania spekulacyjne byłoby całkowite nasycenie rynku przy większych dostawach artykułów ze strony przemysłu. Zwłaszcza ważne byłoby wydatniejsze zaopatrzenie spółdzielczości, rozprowadzającej artykuły przemysłowe na wsi w sposób najbardziej racjonalny i kontrolowany przez czynnik społeczny.

Zaopatrzenie w szkło i węgiel będzie niestety w tym roku niedostateczne. 250 tys. ton węgla na półrocze nie pokryje zapotrzebowania wsi. Zapotrzebowanie na szkło zostało określane w wysokości 100 tys. metrów kwadratowych na przeciąg półrocza, a przemysł zobowiązał się dostarczyć tylko 200 tys. m^2.

Dużym powodzeniem na rynku cieszą się naczynia emaliowane i garnki żeliwne przemysłu śląskiego. Podaż tego artykułu jest mniej więcej proporcjonalna do zapotrzebowań. Z artykułów gospodarstwa domowego „Społem" wysłało w teren 100 wagonów bielidła, 110 wagonów proszku do prania i 30 wagonów karbidu.

Jeżeli chodzi o udział „Społem" i PCH w rozprowadzeniu poszczególnych artykułów, to przedstawia się następująco:

„Społem" rozprowadza 2/3 węgla, 100 proc. nafty, połowę tekstylii, połowę artykułów elektryfikacyjnych, 100 proc. żelaza i 80 proc naczyń emaliowanych. Resztę rozprowadza PCH.

Z życia kulturalnego

Maryla Karwowska i Janusz Popławski w Częstochowie

Znakomici śpiewacy, Maryla Karwowska i Janusz Popławski dadzą w sali kina „Wolność" w dniu 1 grudnia b. r. **Wieczór najpiękniejszych arii, pieśni, piosenek i duetów.**

Początek o godzinie 21. Przedsprzedaż biletów w kasie kina „Wolność".

TEATR WIELKI

„Wieczór Trzech Króli" czyli „Co chcecie"

Dziś w piątek 29 bm. **o godz. 15 po poł.** komedia w 4 odsłonach Wiliama Szekspira p. t. „Wieczór Trzech Króli" czyli „Co chcecie"! Reżyseria i inscenizacja dyr. Bronisława Dąbrowskiego. Ilustracja muzyczna W. Krzemieńskiego. Oprawa sceniczna prof. St. Jarockiego. Choreografia Janiny Pitołajówny.

Przedstawienie dzisiejsze zostało zorganizowane przez Dyrekcję Teatrów i Wydział Oświaty i Kultury Zarządu Miejskiego dla szkół częstochowskich.

Jutro **w sobotę 30 b. m. o godz. 19.15** „Wieczór Trzech Króli" czyli „Co chcecie": komedia w 4 odsłonach W Szekspira — **normalne przedstawienia dla publiczności.**

Inauguracyjny Koncert Symfoniczny
Miejska Orkiestra Symfoniczna
Stanisław Jarzębski (dyrekcja)
Franciszek Arno (śpiew)

Dziś! Dziś!

Dziś w piątek 29 b. m o godz. 19.15 pierwszy w tym sezonie **Inauguracyjny Koncert Symfoniczny.** Chluba naszego miasta — **Miejska Orkiestra Symfoniczna** wykona pod batutą znanego i cenionego dyrygenta **prof. Stanisława Jarzębskiego** szereg nader wartościowych utworów kompozytorów takich, jak wielki nasz **Moniuszko, Liszt, Puccini i Wagner.** We wspaniałym tym koncercie bierze udział **obdarzony rzadko pięknym głosem znakomity tenor Opery Śląskiej Franciszek Arno**, który odśpiewa wiele przepięknych pieśni i arii operowych.

Pozostałe bilety do nabycia w kasie Teatru od godz 10-ej do 13-ej i od 15-ej do rozpoczęcia koncertu. Tel. 21-61.

TEATR KAMERALNY

„W małym domku".

Dziś w piątek 29 b. m. o godz. 19.15 „W małym domku" sztuka w 3 aktach Tadeusza Rittnera. Udział biorą: Gołaszowska Turska, Wodyńska, Bojanowski, Borkowski, Kwiatkowski, Leński, Łowicki, Mieczyński i Stanisławski. Mise en scene Wł. Wagnera. **Reżyseria A. Kwiatkowskiego.**

Jutro w sobotę 30 b. m. o godz. 19.15 na ogólne żądanie „Szesnastolatka" F. i A Stuartów.

Kasa Teatrów czynna od godz. 10-ej do rozpoczęcia przedstawień. Tel. kasy 21-61

Program kin

„Wolność" — Film najnowszej produkcji francuskiej — II seria „Ulicy złoczyńców" — „Romans Pajaca".

Kino „Tęcza" — Atrakcyjny film pt. „Pojedynek". Nad program Polska Kronika Filmowa nr 36.

Kino „Polonia" — Film o światowym rozgłosie „Cyrk". Nad program Polska Kronika Filmowa Nr 36/46.

Początek: o 16, 18 i 20-ej. w niedziele i święta o godz. 14-ej.

Kino „Bałtyk" — film „Upadek Japonii". oraz nadprogram „Polska kronika Filmowa" 36/46. Początek seansów 15.30 17.30. 19.30, w niedziele 13.30.

Fotoplastikon — Od piątku wyświetla ciekawy program. Jedna z republik Z. S. R. R Za morzem Kaspijskim rozciąga się na ogromnych przestrzeniach **Tukestan - Kazakstan**, Buchara słynna z dywanów, oraz handlowa i ruchliwa **Samarkanda.** Bardzo ciekawe typy i obyczaje mieszkańców.

Program rozgłośni polskich

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Sobota.

8.50 Audycja szkolna. 12.00 Sygnał czasu i hejnał. 12.05 Aud. dla świetlic robotniczych 12.35 „5 minut poezji". 12.40 Utwory fort w wyk. N. Hornowskiej. 13.00 Konc. Małej Ork. P. R. z udz Felicji Woźniakówny i J. Fandri. 14.00—15.00 Program lokalny. 15.00 Słuch. dla dzieci starszych pt. „Ania z Zielonego Wzgórza". 15.30 „Ze świata radia". 15.35 Recital organ Jana Kucharskiego. 16.05 Dziennik popołudniowy. 16.35 Skrzynka techn. 16.50 Z życia kulturalnego. 17.00 Aud. dla młodzieży. 17.25 „Przy sobocie po robocie". 18.30 Nauka przy głośn. 19.00 Audycja dla wsi. 19.15 „Trio fortepianowe" — audycja w oprac. K Stromengera. 19.57 Sygnał czasu 20.00 Myśli wybrane. 20.1 Dziennik wieczorny. 20.25 Popularny koncert symf. w wyk. Ork. P. R W Katowicach. 21.00 Słuch. pt. „Pocałunek Roxany" wg. Rostanda. w oprac. Al. Maliszewskiego. 21.30 „Głos Młodych". 21.45 Kwadrans prozy: „Lalka" Bol. Prusa. 22.00 Audycja rozrywk. „Andrzejki" pióra M Rokoszowej, muz. Kaz. Meyerholda. 22.15 Konc Ork Tan. pod dyr. J. Cajmera 23.00 Ostatnie wiadomości dzien. wieczornego. 23.20 Program na jutro. 23.30 Aud. chopinowska. 23.55 Streszczenie ważn. wiadomości dziennika. 24.00 Hymn.

Z G U B Y

Lista pracowników Kopalni Rudy Żelaznej, których książeczki Ubezpieczalni Społecznej zostały zniszczone podczas okupacji, But. Bolesław, Biernacki Piotr, Banasik Stanisław, Drzazga Antoni, Drzazga Józef, Gliński Jan, Głąb Józef. Górniak Julian, Glane Wincenty, Glińska Stanisława, Gliński Józef. Gliński Jan, Głąb Bronisław, Krupiński Stefan, Król Stanisław, Kromołowski Kazimierz. Kamiński Edward, Kukuła Henryk, Kamiński Zygmunt, Mastalerz Paweł, Musia Antoni, Jarczyński Walerian, Plaza Wiktor, Pałacz Franciszek. Ptak Alfons, Sikora Józef, Stępień Stanisław, Świątek Wacław, Rakus Jan, Ujma Paweł, Zawadzki Józef, Lis Władysław, Dudek Mieczysław, Kozak Władysław. Banasiak Stanisław, Załogowski Jakób. Dziubczyk Stanisław Jagusiak Józef, Sosna Marian. Spałek Eugeniusz, Orzełek Julian. Utrata Antoni, Budzisz Franciszek. Kowalik Bolesław, Kamiński Bronisław, Janik Józef, Sosna Paweł, Lizurej Marcin. PAP 4885

Zgubiono portfel zawierający kartę rejestracyjną i świadectwo szkolne na nazwisko Barański Franciszek, Iwanowice Duże, gmina Opatów.

Zgubiono kartę rejestracyjną R. K. U. Częstochowa na nazwisko Stefaniak Walenty. PAP 4876

Zgubiono legitymację Ubezpieczalni Społecznej na nazwisko Cwudzińska Maria. PAP 7964

Zgubiono dowód osobisty, kartę rejestracji wojskowej wyd przez R. K. U. Częstochowa na nazwisko Szopa Władysław. PAP 4895

Zgubiono książeczkę Ubezpieczalni Społecznej na nazwisko Przybylski Stanisław. PAP 7960

Beczkę na naftę 200 litrową kupię. Zgłaszać się: Śniadeckich 31 m. 1. PAP 4870

Zgubiono kartę rozpoznawczą, kartę rejestracji wojskowej wyd. przez R. K. U. Częstochowa na nazwisko Kostrzewski Tadeusz. PAP 4884

Zgubiono kartę rejestracji wojskowej wyd. przez R. K. U. Częstochowa, na nazwisko Wręczycki Jan. PAP 4886

WOLNE POSADY

Firma Katolicka poszukuje maszynistki biegle piszącej pod dyktando. Pożądana znajomość stenografii. Oferty z rekomendacjami od znanych osób w świecie katolickim i życiorysem kierować do PAP pod „maszynistka". PAP 4818

Wojewódzka Spółdzielnia Rybacka w Częstochowie, Śląska 4 przyjmie od zaraz 2 młodych praktykantów w zakresie rybackim. PAP 4872

Cukiernik — karmelarz potrzebny Aleja N. M. Panny 65 sklep. PAP 4896

Ekspedientka do sklepu branży spożywczej potrzebna od zaraz. Wymagane referencje. „Z. i T. Karwińscy" Aleja 23. PAP 4887

Potrzebna czeladniczka, zdolna. Pracownia sukien, Aleja 46, róg Dąbrowskiego. PAP 4889

Przyjmę stolarza, dobrze zapłacę tamże potrzebny uczeń do praktyki, Stary Rynek 18 PAP 4882

Potrzebna wychowawczyni do 8 miomiesięcznego dziecka. Wiadomość: Krakowska 1, Powroźnik, sklep. PAP 4837

Potrzebny obciągacz do wytwórni wód gazowych. Częstochowa, ul Bór 47. PAP 4822

Potrzebna manicurzystka. Plac Daszyńskiego 3 F-a „Józef". PAP 4859

S P R Z E D A Ż

Radio Telefunken metalowe lampy z okiem sprzedam. Orlicz - Dreszera 53 — 22. PAP 4893

Sprzedam budkę na Rynku Narutowicza w dobrym punkcie Zgłoszenia Narutowicza 10 m. 18 PAP 4814

Bardzo dobrze prosperujący sklep spożywczy sprzedam, poważnemu reflektantowi. Bór 54. PAP 4890

Buty, oficerki, damskie, nowe sprzedam tanio. Wiadomość Administracja Głosu Narodu.

ś. † p.

Szymon Płaneta

OBYWATEL M. CZĘSTOCHOWY

zmarł dnia 28 listopada 1946 r., przeżywszy lat 84.

Eksportacja drogich nam zwłok z domu żałoby przy ul. Skrzyneckiego 16.32 do kościoła Najśw. Maryi Panny nastąpi dnia 30. listopada b. r. tj. w sobotę o godz. 8.30 rano, pogrzeb zaś tegoż dnia o godz. 3-ej po poł. na cmentarzu na Kulach.

O smutnych tych obrzędach zawiadamiają pogrążeni w żalu

Synowie, synowe, wnuki i rodzina

PAP 4906

ś. † p.

Bolesław Zowczak

Dyżurny ruchu st. Rudniki

zmarł śmiercią tragiczną dnia 28 listopada 1946 roku. przeżywszy lat 34.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok z domu żałoby dom kolejowy w Rudnikach nastąpi dnia 30 listopada b r. o godz. 2-ej po poł. do kościoła parafialnego w Rędzinach. po czym pogrzeb na cmentarzu w Rędzinach.

O smutnych tych obrzędach zawiadamiają pozostali w głębokim smutku

Żona, synkowie i rodzina.

PAP 4905

Członkowi Komisji Kontrolującej Związku Kol. Aleksandrowi Płanecie z powodu zgonu Ojca

ś. † p.

Szymona Płanety

wyrazy jak najszczerszego współczucia w bolesnych chwilach składa

ZARZĄD OKRĘGOWY
Zw. Zaw. Prac. Przem. Poligr.
w Częstochowie

W dniu 26 listopada 1946 roku zmarł

ś. † p.

Stanisław Szewczyk

długoletni majster tkacki
w Tkalni Juty Fabr. „Częstochowianka"

W zmarłym utraciliśmy dzielnego, zasłużonego współtowarzysza pracy.

Cześć Jego Pamięci!

Kierownicy, Majstrowie i Rzemieślnicy
Oddziału Juty fabr. „Częstochowianka"

PAP 4905

Dnia 30 XI. 46 r. t. j. w sobotę jako w dniu Imienin naszego kochanego męża i ojca.

† p.

Andrzeja Trynkiewicza

zostanie odprawione nabożeństwo żałobne za spokój Jego duszy w kościele św Zygmunta o godz. 8-ej rano, na które zapraszają znajomych i życzliwych pamięci Zmarłego

PAP 4888 **ŻONA I DZIECI.**

Sprzedam motor 10 km Brown-Boveri, warsztat tkacki z kołowrotkiem Stary Rynek 18 u dozorcy PAP 4883

Deva Kremy, pudry, róże i mleczko poleca: Perfumeria Krystyna Bocheńska, Częstochowa, ul Armii Ludowej 9 (Orlicz Dreszera). PAP 4845

Piekarnię lub skład handlowy w śródmieściu sprzedam Wiadomość ul. 7 Kamienic 15 gospodarz. PAP 4791

K U P N O

Kupuje skórki królicze surowe i wyprawione. M Niedostatkiewicz Al Wolności 3 5 Pracownia pantofli. PAP 4749

Kupię prasę, tokarnię, bormaszynę i szlifierkę. Wiadomość: Narutowicza 178 m. 14. PAP 4819

Sprzedam młockarnię wraz z motorem po cenie zniżonej. Wiadomość PAP. PAP 4881

Kupię sklep w dobrym punkcie, ewentualnie z mieszkaniem Zgłoszenia PAP pod „sklep". PAP 4850

R O Ż N E

Wykonuję wszelkie prace w zakresie introligatorstwa i pudełkarstwa oraz przyjmuję różne zamówienia Zakład Introligatorsko-Pudełkarski I Aleja 3, m. 10 PAP 48?8

Dwóch studentów W. S. A. H. poszukuje pokoju umeblowanego w śródmieściu, mogą udzielać lekcji w zakresie gimn. kupieckiego. Oferty do PAP pod „Student". PAP 4879

W czasie uroczystości Tow. Kult. i Ośw. Rob. „Pochodnia", odbytej w dniu 24 11. b. r przy ul. Kilińskiego 13, zamienione zostało przez jednego z uczestników palto męskie. W pozostawionym palcie znaleziono pisemne upoważnienie p. Kozery Stefana do odbioru pieniędzy od p Wróbla, datowane Częstochowa 16 11. 1946 r. Uprasza się o odbiór pozostawionego i zwrot zamienionego palta w Zarządzie Miejskim pokój Nr 13 — w przeciwnym razie sprawa skierowana zostanie na drogę właściwą.

Odświeżanie kapeluszy, powiększanie i zmniejszanie rozmiarów, specjalność kapelusze pilśniowe Stroma 36, Ostatni Grosz. PAP 4775

D. c. 013117.

Redaguje Kolegium. Wydawca: Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada

Redakcja „Głosu Narodu", III Aleja 52, Tel. 2245 i 2249. PKO Katowice—III—5074 Za dział ogłoszeń Redakcja nie bierze odpowiedzialności. Tłoczono w Druk. Państw. Nr. 1 w Częstochowie.